

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 45 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Klerikalci so eno in isto z radikali

Na shodu Vukičevićevih radikalov v Nišu je eden klerikalnih poslancev izjavil, da sta Slovenska ljudska in Narodno-radikalna stranka dve imeni za eno in isto stvar — Klerikalci, ki so so krivi davčne preobremenitve in neenakopravnosti, se vrhu tega še hvajijo s tem, da so tesno združeni z največjimi škodljivci naše države

Ko so klerikalci sklenili z Vukičevićevimi radikali tako zvano blejsko pogodbo, na podlagi katere so prišli klerikalci v vlado, smo že vedeli, da se pripravljajo

najtešnejša zveza klerikalcev z radikali.

Morda bo ta zveza dovedla sploh do popolnega združenja, kakor bi se dalo čisto sklepati iz zagonetnih namigavanj klerikalnih mogotcev. V javnosti morajo klerikalci še marsikaj tajiti in ne popolnoma jasno izdati svojih namer, ker

slovensko ljudstvo, seveda, že široko odpira oči, kako je mogoče, da gre nekaj tako avtonomistična in samoslovenska stranka z najhujšimi zatiralci enakopravnosti in s hegemonisti, ki jih Slovenija malo briga.

Vsak Slovenec, pač tudi najposlednejši pastir, ki malo zasleduje politiko,

se mora čuditi skrajno nedosledni, nerazumljivi politiki onih klerikalcev, ki so svoječasnno bešno zmerjali radikale s korupcionisti in nasilniki, potem pa so se čez noč tesno zvezali z njimi.

Klerikalci so pozabili na avtonomijo, na davčno preobremenitev, na neenakopravnost in na vse svoje zlate obljube ter vozijo v najlepšem skladu svoj politični voz z radikali že lepo dobo. Nič jih ne peče vest in ne bojijo se škode za svojo stranko, kajti tako

globoko so uverjeni, da večina slovenskih volilcev malo misli.

Ali je res, da so dosedanji klerikalni volilci nespreobrljivi, bo pokazala bodočnost. Če bi tega prepričanja klerikalci ne imeli, bi se pač ne upali v svojem časopisju poročati, da je klerikalni poslanec g. Smodej na radikalskem shodu v Nišu izjavil med drugim tudi naslednje:

«Ni samo slučaj, da sodelujeta Slovenska ljudska in radikalna stranka, kajti to sta dve imeni za eno in isto stvar.

To je zgodovinska izjava, ki se bo klerikalcem še hudo vtepała. Je pa ta izjava tudi žalostna. Izrekla in zapisala se je ter tvori tako trden dokaz.

kako klerikalci izdajajo slovenske koristi, kajti ne more biti malo mislečega človeka v Sloveniji, ki bi mogel trditi, da so Vukičevićevi radikali za Slovenijo zaslužna stranka, pač pa vsakdo ve, da je baš

Vukičevićeva struja v radikalski stranki največje zlo Jugoslavije in da ta naša nesreča ne more pasti, io podpirajo klerikalci

Vukičevićevi radikali so izraziti hegemonisti, ki hočejo nadvladje enega dela države nad drugimi. Oni so Velesrbi, a klerikalci, kakor da vsega tega ne vidijo, celo na radikalskih shodih pridigujejo, da so z radikali eno in isto.

Kam bomo prišli Slovenci, če bomo še

zanaprej pošiljali v Narodno skupščino klerikalno večino!

Pod kleroradikalnim režimom plačujemo največje državne davke in klerikalni večini v naših oblastnih skupščinah sta nas obremenili še z novimi ogromnimi davščinami.

Kup krivic je vedno večji. Vedno bolj se vračajo klerikalci na svojo staro predvojno pot nasilstev. Klerikalci brezobzirno preganjajo uradništvo, ki ni njihovega mišljenja, se ne zmenijo za nobene proteste naših gospodarskih krogov in ne store ničesar za siromašno in propadajočo Slovenijo. Spričo takih razmer mora priti bridek obračun, zakaj vsak lonec, v katerega neprestano vlivaš tekočino, mora biti enkrat poln.

Shod treznih mož pod bajoneti

Zbor zavednih Gorenjcev v Radovljici soglasno odobril pravično borbo KDK

Vest, da gorenjski kmetje in obrtniki niso smeli zborovati na Bledu, se je hitro razširila po bližnji in daljni okolici Bleda. Zato je razumljivo, da so moške skoro iz vseh vasi tega obsežnega kmečkodelavskega in obrtniškega okoliša prihiteli v nedeljo v Radovljico in zasedli do zadnjega kotička veliko dvorano Sokolskega doma.

Veliko ogorčenje je izzvalo med zborovalci dejstvo, da je oblastvo spravilo v Radovljico celo armado orožništva, ki ji je osebno poveljeval orožniški major iz Kranja. Z nasajenimi bajoneti so morali orožniki hoditi ob Sokolskem domu. Zastopniki gorenjskega ljudstva so imeli občutek, da jih oblastvo smatra za razbojnike, ki so prišli podirati in pleniti Radovljico. To je bila kruta žalitev za trezne in ugledne moške, ki so se zbrali, da čujejo svoje poslance in se okrepijo v neomajni volji, da se mora podreti današnji hegemonistični režim, ki grozi uničiti narod in državo. Nobeni bajoneti ne morejo premagati ljudske volje in nobeno puškino kopito ne more ubiti odločnosti, da se strmoglavijo hegemonisti ter njihovi klerikalni hlapci, ki so tudi Sloveniji prinesli toliko nesreče in je bodo še več, če jih narod kmalu ne požene.

Lepemu zboru je predsedoval g. inž. Černe, glavna govornika sta bila poslanca dr. Kramer in Ivan Pucelj, ki so jih zborovalci burno pozdravljali ter soglasno pritrjevali njunim izvajanjem.

Oba govornika sta razpravljala o davčni preobremenitvi našega ljudstva, ki postaja sedaj, ko so nam baje davke izenačili, vedno hujša, a oblastna skupščina nalaga siromaku davkoplačevalcu vrhu državnih še neznosne oblastne davščine. Pokazala sta na številnih primerih, kako brezobzirno, a tudi krivično so mogočniki ljubljanske oblasti udarili z novim svojim prora-

čunom zlasti malega slovenskega človeka. Poslanec Pucelj je še posebej razpravljaval o nasilstvih, kako skuša vlada omrežiti državljanske svoboščine, in o brezvestnem strankarstvu, ki se kaže iz vsakega ukrepa klerikalnih gospodarjev naše dežele. Poslanec dr. Kramer je obširno razpravljaval o današnji državni krizi. Ugotovil je krivce ter opozarjal, kako velika opasnost preti zlasti vsem Slovencem, ako bo šlo po dosedanji poti naprej. Katastrofa je potem nezogibna, a strašno je, da sodelujejo pri groznem delu razdejanja Jugoslavije sinovi slovenskega naroda, ki more živeti in se razvijati le, če zmaga prava državna misel, ki edina more obvarovati Jugoslavijo propasti.

Govora obeh poslancev so zborovalci sprejeli z bučno pohvalo, nakar je še član poslovnega odbora KDK za radovljiški okraj g. Ažman opozarjal na važne domače zadeve, pozival k živahnemu političnemu delu in na agitacijo za naše napredne liste ter končno predlagal vodstvu KDK in obema poslancema zaupnico, ki je bila z navdušenjem soglasno sprejeta.

„Ogibajte se tiste hiše“

Grdo klerikalno hujskanje v Prekmurju proti našim novinam.

Dolnja Lendava, v decembru.

Zadnje «Novine» so na dveh mestih napisale naslednje grde besede: «Domovine» in drugih takih listov naj nima nobena naša poštena hiša! Ogibajte se tiste hiše, ki ima pod svojo streho takšne novine!... Ogibajmo se tistih hiš, ki imajo 'Jutro' ali 'Domovino'! Poštena hiša tega ne more imeti!»

Vprašamo se, ali se zavedajo naši klerikalci, kaj so napisali. Oni, ki pravijo, da so samo oni pravi kristjani, oni, ki bi morali prvi spoštovati največji nauk velikega učitelja Kristususa, v ljubezni do svojega bližnjega, pozivajo naše ljudstvo naj se med seboj sovraži, naj se naši ljudje izogibajo drug drugega in naj se sovražijo.

Ia AMERIKA

je gosta in trpežna tkanina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. Po trikratnem pranju postane smetno bela. V zalogi pri

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

Ali je to krščansko? Ali se ne seje na ta način seme sovraštva med nas mirne Prekmurce, ki doslej, hvala Bogu, še nismo bili zastrupljeni od strankarske politike? Klerikalci učijo tako. Mi pa pravimo: Vsakomur svoje, vsakdo naj gre, kamor ga vlečeta srce in zdrav razum. Priporočamo vsem našim ljudem mirno sožitje tudi z našimi političnimi nasprotniki. Glejte ljudje, kakšna razlika je med nami in njimi; oni kličejo Prekmurce na medsebojno sovraštvo; a mi smo za mir med ljudstvom.

Kaj pa naj bo naš odgovor na to grdo hujskanje? Vsak naš naročnik naj gre k svojemu prijatelju, ki je naročnik «Novin», naj ga razsvetli, naj mu pove resnico in ga pridobi za naročnika «Domovine». Klerikalcem pa kličemo: Le tako naprej, Vaše delo bo rodilo lepe sadove!

Prekmurci smo siti klerikalnih novin

Cela vas skupno vrnila klerikalni «Népujság». — Klerikalni listi so polni neresnic in osebnih napadov, zato jih narod ne mara.

Dolnja Lendava, v decembru.

Često smo že ugotovili v «Domovini», da sta oba prekmurska klerikalna lista «Novine» in «Népujság» polna neresnic, laži in blatenja poštenih ljudi. Na drugi strani pa stojita oba ta lista na tako nizki kulturni stopnji, da pomenjata pravo sramoto za Prekmurje. Zato pa je ljudstvu že dovolj vsega in ljudje oba lista vračajo nazaj. Tako so v Motvarjevcih že drugič vaščani zbrali vsiljivi klerikalni «Népujság» in ga skupno vrnil. Sledila bo v kratkem druga občina, ki bo storila isto. Kaj takega se ne pripeti kmalu kakemu listu. «Népujság» stalno prinaša neresnične, naravnost smešno lažnive vesti, stalno napada z najgršimi besedami slovensko uradništvo in vse, kar ne služi klerikalcem, zato se narodu že naravnost gabi. «Népujság» je nekako osebno glasilo g. Julija Kontlerja, šolskega upravitelja v Turnišču, in zato pravijo ljudje: «Če g. Kontler to piše, naj tudi sam čita.»

V zadnjem času se prav resno govori, da bo «Népujság» prenehal izhajati. Sploh je čudno, da izhaja, saj ga pošiljajo ljudem večinoma zastoni. Menda ne bo težko uganiti, na kak način lahko izhaja klerikalni «Népujság»? Priporočali bi ta list tudi našim oblastvom, da ga dobro in pazljivo čitajo, saj menda ni nedolžna stvar, če ta kleri-

kalni listič označuje slovensko uradništvo za kličko, boljše bando.

In «Novine»? Takega zavijanja resnice ni najti kmalu v katerem listu kakor v tem. Omenimo naj samo par gorostasnih laži iz prejšnje številke. «Demokrati, ko so bili leta 1925. in 1926. na vladi so navrgli ljudem največje davke», pravijo «Novine», vsak otrok pa ve, da so bili davki največji v letu 1927. in 1928., ko je predsednik vlade gosp. Korošec, in da samostojni demokrati niso na vladi že od leta 1924. «Šolski zakon, ki je sedaj v razpravi, so napravili demokrati», pravijo «Novine». Mi pa dobro vemo, da je šolski zakon predložil g. Groj, minister Koroščeve vlade, do čim samostojni demokrati imamo toliko krivde na šolskem zakonu, kolikor ima žaba perja. «Davki so zato tako veliki, ker davčni uradniki sami delajo krivice ljudem, da potem naše ljudi šinfajo», piše klerikalni listič. No, «Novine» so lepo pozdravile davčne uradnike in ti so jim lahko hvaležni.

Torej same laži. Zato pa noben Prekmurec, ki ima količjak zdrave pameti, tega ne more prenesti in pošlje klerikalne liste nazaj. Če Prekmurci še damo kaj na svoj ponos, moramo krepko zavrniti liste, kakor so «Novine» in «Népujság»!

Politični pregled

Čudno imamo mi vlado,

v kateri je največje medsebojno nezaupanje.

Trdno so medsebojno zvezani le Vukičevićevi radikali in klerikalci, ki oboji postrani gledajo Davidovičeve demokrate in bosanske muslimane. Zaradi teh divnih razmer med režimskimi strankami

finančni odbor skoro ne more delati.

Te dni je bila na dnevnem redu seje finančnega odbora razprava

o uredbi glede prisilnega izterjavanja neplačanih davkov.

Uredbo je prav ostro kritiziral zemljoradnik Voja Lazič, ki je dokazoval, da se bo uredba zkoristila v strankarske svrhe. Z njo se bodo siromašni sloji spravili v še večjo bedo.

Toda tudi dva vladna pristaša, radikal in musliman, sta napadala to uredbo ter predlagala, naj se izvoli ožji odbor, ki bo to

uredbo zboljšal. Ta predlog je bil sprejet in se je nato izvolil odbor petih poslancev.

Sicer se položaj v Beogradu ni mnogo spremenil.

Davidovičevi demokrati se malo spuntajo,

a ker so neodločni, se zopet mirno pobotajo, dasi stalno kapajo od davidovičevskih poslancev izjave, da je

sedanji režim največja nesreča za državo, ker hoče potlačiti globoko užaljene Hrvate z nasilji, namesto da bi hude rane celil z največjo obzirnostjo. Da bo krivica še večja, je vlada odstavila dosedanjega velikega župana zagrebške oblasti in

imenovala na njegovo mesto polkovnika Maksimoviča.

To imenovanje je protizakonito, ker oficir je vojak in ne spada na nevojaško mesto. Ta čin je nadvse nespameten in bo še škodoval ugledu naše vojske. Kaj takega morejo storiti le oblastniki kleroradikalnega režima, ki jih pamet popolnoma zapušča. Jasno je da

se z rožljanjem s sablo ne celijo rane in se ne pomirja upravičena ogorčenost tlačenege naroda, ki so mu bili na tako grd način ubiti trije njegovi najbližji ljudje.

Imenovanje polkovnika za velikega župana je Hrvate še bolj razburilo.

Zagrebška oblastna skupščina, ki se je te dni sestala, je ostro nastopila proti polkovniku Maksimoviču

ter protestirala proti njegovemu imenovanju za velikega župana, ker je to protizakonito. Skupščina je brez debate odobrila sklep oblastnega odbora, da

ne dovoli niti polkovniku Maksimoviču niti njegovemu namestniku prisostvovati sejam oblastne skupščine.

V zunanjem svetu je zabeležiti,

da je prišlo do ostrega spora med dvema južnoameriškima republikama, Bolivijo in Paragvajem,

zaradi nekega obmejnega incidenta. Kakor trde zadnje vesti, se bo ta spor najbrže obravnaval z orožjem.

Soteščan:

Maščevanje pravice

Povest.

(Konec.)

Herman se je odzval vabilu, čeprav se je tisti dan zaradi mnogih opravkov komaj odtrgal od doma. Sprejel ga je Palaronov služabnik ter mu povedal, da se je gospod nekam odstranil, mora pa se kmalu povrniti. Odločil se je počakati ga na vrtu, kjer se je domislil, da bi bilo umestno pogledati v Palaronovo stanovanje. Take priložnosti so redke v življenju, zato jih je treba izrabiti do zadnjega trenutka.

Notranjost palače si je ob prvem obisku dobro zapomnil. Vedel je, da vodijo v prvo nadstropje poleg glavnih tudi stranske stopnice prav do Palaronovega stanovanja. Kakor bi trenil, je bil na hodniku, sobo je našel odprto in prav tako tudi predal, katerega je zmedeni stavec pozabil zapreti. Takšne ugodnosti se Herman ni nadejal, samo naglo jo mora izrabiti, da ga kdo ne preseneti.

Hlastnil je po pismu na vrhu predala, iz katerega je izvedel, da je Izidor Palaron, morilec njegove nečakinje Justine podlegel ranam na bojišču, kjer počiva v grobu s tovarišem, ki je vedel za njegov zločin, a ga ni hotel izdati. Zraven pa je ležalo drugo pismo,

naslovljeno na Palarona. Kratke vrstice so se glasile:

«Dragi oče! Sprožil sem in žrtev je padla — oblastvo išče morilca in zbira podatke — kmalu me bo obremenilo in dokazalo... Sprejeti bom moral ostro kazen — prav za prav pa ste zločinec Vi, ki ste z grožnjami prepovedali najino zvezo. Vi, moj oče, ste zagrešili umor, jaz sem vam bil le morilno orodje...»

S hodnika so se oglasili nagli koraki. Palaron je planil v sobo, grozovito je zatulil in nameril s samokresom. Herman je skrivoma spustil pismo v predal, prijazno se mu je nasmehnil in zamahnil z desnico v pozdrav.

«Ti se drzneš stikati po mojem stanovanju?» Palaron je zarjul kot obseden in sprožil — po sobi je odjeknil strel, Herman se je umaknil za omaro.

«Nehaj!» mu je zapretil. «Odzval sem se vabilu... Zakaj me sprejemaš z orožjem?»

«Zato, ker vohuniš...» Ponovno je zatulil in sprožil, krogla je zgrešila smer ter se zarila v omaro.

Herman je spoznal, da mu gre za življenje. Videl je, da pobesnelega starca ne more ukrotiti drugače kakor z odločnim nastopom. Da bi ga ostrašil, je potegnil samokres in stopil za omaro.

Zopet je počil strel; Hermanu mimo glave je siknila krogla in udarla v leseno steno. Takrat je sprožil tudi Herman — Palaron je planil proti njemu, povescila se mu je roka s

samokresom, bolest mu je zavila oči, na kar se je zgrudil, zadet v prsi.

Prihitelo je osobje in pozvalo stražnika, kateremu je Herman pojasnil, kaj se mu je pripetilo. Svoj zagovor je oprl na obe pismi — dokaz, da se je moral braniti, ako je hotel ubežati nevarnemu nasilstvu. Poklicani zdravnik je ugotovil napadalčevo smrt: mrliča so umili, preoblekli ter ga položili na mrtvaški oder.

Novica, ki se je hipoma raznesla po mestu, je bila sprejeta z različnimi opazkami. Vsak, kdor je poznal nesrečno Žitmarico, njenega umorjenega sina in hčer Justino, je vzdihnil sočutno s potrto materjo: «Pravica je prešla zadoščenje!»

Kmalu po usodnem strelu se je Herman odpravil k Martini z žalnim poročilom. Hotel ji je dogodek stvarno razložiti ter se opravičiti, da ga ne bo po krivici obsodila.

«No, ali pojdeva na obisk?» se je razveselila njegovega prihoda. «Prav, da si prišel pome, ne bom te pozabila.»

«Palaron je mrtev...» ji je povedal brez ovinkov.

«Mrtev?» se je skoro onezavestila. «Ali ga je zadela srčna kap? Ga je li kdo napadel in umoril?»

«Kakor besen me je napadel s samokresom. Moral sem se braniti...»

«Ti?» se je zagnala v brezupen jok. «In jaz, nesrečnica sem vaju seznanila, čeprav

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Logaško sodišče bo v zimskem času poleg nedelj in praznikov zaprto tudi ob sobotah. Druge dneve bodo uradne ure od 8. do 16., oziroma v ponedeljek do 15. nedeljeno. Sodišče utemeljuje ta svoj ukrep s pomanjkanjem kuriva, ker bi se sicer utegnulo zgoditi, da bi sodišču zmanjkalo kuriva sredi zime in bi se v tem primeru moralo poslovanje sploh ukiniti. Kam gredo ogromne sodne takse, da se iz njih sodiščem ne more nabaviti niti zadostnega kuriva? — V nedeljo 16. t. m. bo v Sokolskem domu glediška predstava. Igrali se bodo «Stari grehi». Začetek ob ½8. zvečer. Kdor se hoče v teh žalostnih časih zopet enkrat od srca nasmejati, ne bo izostal.

LIGOJNA PRI VRHNIKI. Blagoslovitev nove šole v Ligojni bo 16. t. m. Ob pol desetih bo sv. maša v cerkvi v Ligojni, a po maši blagoslovitev. Prosimo, da se pošljejo prijave zaradi kosila na upraviteljstvo tukajšnje šole. Kosilo bo v novem šolskem poslopju. Od postaje Drenov grič je kraj oddaljen 20 minut.

BLED. Prvega decembra dopoldne je praznovala mladina narodni praznik ujedinjenja, zvečer pa odrasli. Po izčrpanem programu se je vršila prosta zabava, med katero je nastopal tudi blejski pevski zbor. Dne 2. decembra so pa uprizorili blejski igralci igro «Zenitev». Vsi igralci so se prilegali ulogam ter jih izvedli prav dobro. Med posameznimi dejanji je urezal kako okroglo dobro izvežbani tamburaški zbor. — Tudi Miklavž ni izostal. Toliko je prinesel, a mu ni zmanjkalo darov kljub temu, da je imel nebroj mladine okoli sebe, ki je zapustila dvorano s smehljajočimi se obrazi. V soboto je obiskal Miklavž tudi odrasle. — Bled se pripravlja že za sezijo, in to zimsko kakor letno. Nasproti hotela Toplice se gradi petnadstropni hotel, pri katerem delo zelo napreduje. Letoviščarjev je vsako leto več in v glavni seziji je vse prenapolnjeno. Tudi za okras se precej žrtvuje, tako da bo Bled res eno najlepših alpskih letovišč.

VELIKA POLANA. Mi Polančarji smo mirni in tihi ljudje, opravljamo svoje delo in gledamo na napredek svoje občine. Imamo lepo šolo, ki ji ni enake v Prekmurju. Pred leti smo si postavili lepo cerkvice in župnišče. Politično se nismo preveč udeleževali; pri volitvah pa smo oddali glasove klerikalcem. Ali ne bomo več! Klerikalci

nam niso izpolnili nobene dane obljube, pač pa so nas kot za nekako nagrado za našo zvestobo prav grdo oklevetali v «Novinah», da smo pijanci, ki vse zapijemo, ki damo svojo gostilno v najem židom, brezvercem itd. Z eno besedo: dali so nam tako breo, da je nikdar ne bomo pozabili. Prav je tako, zdaj smo vsaj na čistem. S klerikalci ne maramo imeti več nobenega opravka. Prvi naš odgovor na blatenje nas poštenih ljudi bo ta, da si naročimo «Domovino». Drugi odgovori pa bodo sledili pri raznih volitvah.

LITIJA. (Smrtna kosa.) Na Grbinu pri Litiji je umrl 70letni g. Josip Lajovic, znana litijska osebnost. Blagi pokojnik je imel za vsakogar prijazno in šegavo besedo. Bil je izbornega spomina in je znal prav živo opisovati vse dogodke iz svojega dolgega življenja. V mlajših letih je bil dacar in je služboval v Zagorju, tjer je bil med ustanovitelji tamkajšnjega Sokola. Nadalje je služboval v Trojanah, Krški vasi in Motniku. Zadnje čase se je pečal Lajovic z izdelovanjem različnih lesnih izdelkov, v katerem je dosegel izredno spretnost. Blag mu spomin!

KRIŽE NA GORENJSKEM. V nedeljo 16. t. m. bomo imeli občinske volitve, na katere se vse živahno pripravljajo. Vloženih je kar 9 list, in sicer: 1.) Arhova lista, 2.) Obrtna zveza (sedanjega župana), 3.) Čevljarska lista Križe, 4.) Delavsko-gospodarska napredna lista, 5.) Lista podobčine Senično, 6.) SLS Duplje, 7.) Delavsko-kmetska lista vasi Sebenje (sedež župana, a ta lista je proti njemu), 8.) Lista podobčine Duplje SKS, 9.) Kmetska zveza. Upamo, da bodo naši volilci z veliko večino volili 4. skrinjico; moške na tej listi so porok za zopetno redno in pošteno delo v prid občini. Volilci, proč s tistimi, ki se še danes šopirijo, pravdajo in tožujejo na stroške občine! Nikjer ni toliko zaostalega dela kakor v naši občini!

SVIBNO PRI RADEČAH. V nedeljo 2. t. m. popoldne smo praznovali desetletnico ujedinjenja. Šolska soba, v kateri je oder, se je napolnila, čeprav je bilo bolj neugodno vreme. Moški pevski zbor je zapel «Slovenac, Srb, Hrvat», «Na straži» in «Oj, Doberdob». Nato so sledile deklamacije in slavnostni govor šolskega upravitelja, na kar so domači igralci uprizorili dramo «Kajna».

SUKNO

iz največjih čeških in angleških tovarn, zanesljivo in trpečno blago v veliki izbiri in zmernih cenah pri
A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

sem slutila nevarnost. Do smrti bom čutila na vesti krivdo.»

«Pojdi k sestri, Martina. Pri njej boš pre-skrbljena. Jaz vaju bom podpiral.»

«Ustrelil me, kakor si ustrelil njega — samo v tem je moja rešitev.»

«Svarim te: poboljšaj se, Martina! Vsaj zdaj na starost se odpovej razuzdanstvu, kateremu si služila.»

«Moje srce je razdejano. V njegovih razvalinah ni več prostora za pošteno življenje.»

«Trdna volja je umetnica, ki pretvarja razvaline v mogočne stavbe, obup pa je uničevalec.»

«Prepozno! Zame ni več načrtov in nade so ugasnile. Nisem več sprejemljiva za to lažbo, nobena prošnja me ne more več ganiti.»

«Martina, jaz sem nedolžen. Kakor razbojnika me je napadel, z orožjem sem ga hotel le oplašiti, tedaj pa se je zagnal proti meni, prav ko sem izprožil. Streljal sem v silobranu.»

«Jaz sem kriva prezgodnje smrti, ker sem ga skrivoma opozorila na nevarnost. Noč in dan sem trepetala za njegovo življenje.»

V divjem obupu se je sesedla, glava ji je omahnila na hrbet in z rokami je otepala okrog sebe. Drugo jutro so jo našli mrtvo na postelji ob steklenici, v kateri je bilo še nekaj kapljic svetle tekočine, s katero se je zastrupila.

A. S. Puškin — G. Strniša:

Razbojnik Dubrovski

(Dalje)

Francoz je stal kakor vkor. Dogovor s častnikom, denar, vse se mu je dogdevalo samo sen. Toda zavitki bankovcev v žepu so mu zgovorno trdili istinitost čudovitega doživljanja.

Kakor smo že videli, se je Dubrovski v posesti Francozovih listin drzno javil pri Trojekurovu in se naselil na njegovem domu. Kakršnekoli tajne namene je že imel (spoznali jih bomo pozneje), v njegovem obnašanju ni bilo ničesar, kar bi moglo vzbuditi sum. On se pač ni mnogo brigal za vzgojo malega Saše, pustil mu je popolno svobodo, da se je potepal, in mu dajal stroge lekcije le bolj navidez. Zato pa je z večjo pazljivostjo zasledoval muzikalični napredek svoje učenke in presedel večkrat z njo po cele ure za klavirjem. Mladega učitelja so vsi radi imeli: Kirila Petrovič radi njegove smeje spretnosti na lovu, Marija Kirilovna zaradi marljivosti in suženjske vdanosti, Saša radi popustljivosti, služinčad zaradi njegove prostodušnosti in dobrotljivosti. On sam, kakor je kazalo, je bil navezan na vso družino in se je sam smatral za njenega člana.

Minul je kak mesec do današnjega praznika, odkar je postal učitelj, in nihče ni slutil,

ki nam je prikazala trpljenje našega neosvobojenega naroda pod fašističnim nasiljem. Popolna tišina v sobi pri najžalostnejših prizorih je pokazala, kako globoko sočutje je vzbudila igra do naših trpečnih bratov onstran meje. Med odmori nas je kratkočasil upravitelj radio na zvočnik. Slišali smo prav dobro godbo iz Ljubljane. Čisti dohodek se je izročil odboru za postavitev spomenika padlim vojakom.

VELIKE LAŠČE. V Velikih Laščah so bila razpisana prazna mesta za cestarje. Eno mesto je dobil krojaški mojster, čeprav ima dosti dela s šivanjem. Mož si je dobil sedaj krojaškega pomočnika, poleg tega daje tudi drugemu krojaškemu mojstru v delo. Doma mu šiva in izdeluje obleke krojaški pomočnik, sam mojster pa je na cesti za cestarja. Pustil je šivanko in si pridobil kramp ter lopato. Malo je dela za nas delavce, a še tisto delo dobe takšni, ki že opravljajo kako obrt. Ko bo prišel tisti čas za glasovanje, odprite oči in se ozrite na tiste, ki hočejo nam pomagati, pa sedaj ne morejo. Dajte obrtniku, kar je obrtnikovega, a delavcu, kar je delavčevegal. Tudi delavci hočemo živeti.

DOL PRI HRASTNIKU. Nedavno je priredila SLS shod. Pred maloštevilnimi poslušalci, a še ti niso bili vsi klerikalci, je prvi govoril oblastni poslanec g. Deželak. Pojasnjeval je proračun ljubljanske oblasti ter prišel do zaključka, da bo imel kmetski stan od novega proračuna veliko korist in da torej on pred volilci lahko zagovarja povišani proračun. Verjamemo g. Deželaku, da zagovarja tak proračun, kajti on kot oblastni odbornik zasluži prav lep denar. Uboga kmetska para pa dostikrat nima ob mesecu za sol. Drugi je nastopil gerent laškega okrajnega zastopa gospod dr. Godnič. Seveda je udaril po samostojnih demokratih. Med drugim je dejal tudi, da je gospod Bog dal vsakemu človeku iskrico ljubezni v srcu. Torej imajo take iskricke tudi demokrati, saj so ljudje. Sicer pa mi klerikalno ljubezen poznamo: imenuje se ljubezen do samega sebe. G. dr. Godnič lahko lepo govori, ker je po imenovanju za gerenta prišel do lepih postranskih dohodkov. Dva tisoč dinarjev se ne pobere za vsakim oglom. Tista iskrica pa, mislimo, je večja pri prejšnjem gerentu g. dr. Rošu, ki je svoje gerentske posle opravljal brezplačno. Dr. Godnič je razlagal nadalje, kako velikega pomena za kraj bo preložitve ceste Brezno-Marnska kapela, ker bodo ljudje prišli do lepega zaslužka. Proračun baje znaša 700.000 dinarjev. Zalužili pa bodo v prvi vrsti oni, ki se slepo vdinjajo klerikalizmu. Ali pri davkariji kdaj vprašajo, kdo je demokrat, da

da se skriva v skromnem Francozu strašni razbojnik, katerega ime je vzbujalo strah mogočnikov okraja. Ves ta čas se Dubrovski ni ganil s Pokrovskega, toda glas o njegovih ropih ni potihnil, za kar se je imel zahvaliti iznajdljivosti vaščanov. Toda mogoče je tudi bilo, da je v odsotnosti noglavarja njegova tolpa izvajala svoje napade. Ko je nočeval v skupni sobi s človekom, ki ga je moral smatrati za najhujšega sovražnika in za enega glavnih krivcev svoje nesreče, se Dubrovski ni mogel otresti izkušnje. Vedel je za njegovo denarnico in sklenil je, polastiti se denarja. Videli smo, kako je presenetil bednega Antona Pafnutiča s svojo nepričakovano izpremembo iz domačega učitelja v razbojnika.

12. poglavje.

Ob 9. zjutraj so se gostje, ki so prenočevali na Pokrovskem, zbirali drug za drugim v obednici, kjer je že kipel samovar, pred katerim je v jutranji obleki sedela Marija Kirilovna, a Kirila Petrovič je v svoji suknji in v copatah pil iz svoje široke čaše, podobne posodi za grgranje. Poslednji je prišel Anton Pafnutič; bil je zelo blede in videti tako pobit, da je pogled nanj vse presenetil in da ga je Kirila Petrovič povprašal po zdravju. Špicin je odgovarjal brez vsakega zmisla in plašno pogledoval učitelja, ki je medtem že sedel, kakor da bi se sploh ničesar ne bilo zgodilo.

bi lahko plačal tudi manj doklad? Eno si zapomnimo za bodoče: Kakor se posojuje, tako se vračuje. G. dr. Godnič! Ako ima okrajni zastop toliko denarja za novo cesto, zakaj potem ne poravnate računa za graniz od Marnske kapele do Brezna, ki znaša tudi nekaj tisoč dinarjev? Delo je bilo izvršeno že pred enim letom. Vaš govor je pač meril že na občinske volitve. Če bo kaj dejanj, pa resno dvomimo. Poznamo prav dobro delo dobrotnice slovenskega naroda, to je SLS, ki obstoji le na praznih obljubah.

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Na tukašnjih šoli se je ustanovila šolska poliklinika. Šef Zdravstvenega doma v Celju dr. Rebernik in pa dr. Kolšek sta najprej preiskala vse otroke. Sedaj pa se je začelo z rednim zdravljenjem bolnih učencev. Kako potrebna je bila ta ustanova, se je videlo že pri prvem pregledovanju malih bolnikov. Prišlo jih je nad 60 z manjšimi in večjimi težavami. Od sedaj naprej se vrši redni tedenski pregled vsak torek dopoldne. — Sv. Jurij ob južni železnici bo dobil, kakor se sliši, baje že v najkrajšem času elektriko. Tozadevna pogajanja s Falo so že zaključena, posojilo je zasigurano. Vendar pa ni javnosti do sedaj še nič točno znane. Za Sv. Jurij ob južni železnici in njegovo okolico bo pomenila elektrifikacija Voglajnske doline velik korak naprej. — Desetletnico ujedinjenja so proslavila tukašnja kulturna društva skupno s šolo v nedeljo 2. t. m. v šolski telovadnici s peštrimi sporedom.

LJUTOMER. Ob desetletnici našega pesnika Ivana Cankarja bo uprizoril dramski odsek Sokola 15. in 16. t. m. njegovo znamenito delo «Pohujšanje v dolini šentflorjanski». Uprizoritev te igre je težka naloga, dramski odsek pa si jo je kljub temu nadel, da dostojno proslavi spomin našega nesmrtnega pisatelja. Zato pričakuje tudi obilnega poseta od vseh strani. Dne 15. bo pričetek ob 20. uri, dne 16. pa ob 15. uri. Zvečer ugodne železniške zveze na vse strani.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Kakor lansko leto na Kranjskem tako se sedaj pri nas ponavljajo v gotovih presledkih požari. Komaj se ljudje pomirijo od enega požara, že zopet gori drugje. Sreča je še, da je vedno ob pravem času na mestu pomoč, tako da ne zgore več objektov. V teku 8 dni je gorelo na treh straneh. Na dveh je ogenj povzročil občutno škodo, na tretjem mestu pa so ga ob pravem času pogasili. Čudno je, da začne gorjeti ali zgodaj zvečer ali pa pozno zjutraj, preden se zdani. Sum sicer obstoja, ker pa primanjkuje dokazi, ni mogoče nič napraviti. Ljudje so si postavili nočno stražo, ki je v nedeljo zvečer

okoli 19. opazila ogenj v poslopju, kjer stanuje g. dr. Sokolov. Njej se je zahvaliti, da požar ni uničil hiše, ki je vsa pokrita s slamo.

GRRLINCI. Prosvetni krožek «Zora» v Grllincih je priredil proslavo desetletnice obstoja Jugoslavije kar najslovesneje z obširnimi sporedom. Dne 1. t. m. je bila prireditelva namenjena v prvi vrsti učencem grllinske in fikšinske šole, 2. t. m. pa širšemu občinstvu. Prostrana učna soba drugega razreda se je napolnila do zadnjega kotička in mile nam goste iz Cankove bi skoro ne imeli več kam dati. Občinstvo je bilo očarano nad prelepo proslavo in se je razšlo z občo željo po skorajšnji zopetni slični prireditvi. Tik ob avstrijski meji s tem dokazujemo, da Jugoslavija živi, diha in napreduje.

MURSKA SOBOTA. Naša pošta ima dva avtomobila, ki vozita v Dolno Lendavo in Rogasovec. Pred kratkim je bila tu komisija, ki je avta pregledala. Člani komisije so bili iz Ljubljane in iz Beograda. Razume se, da je taka komisija silno draga. V istem času pa je sodnija razglasila, da bo vsak ponedeljek pozimi zaprta, ker ne dobi od države potrebnega denarja, da bi kupila drva, za katere bi bilo potrebno komaj par tisočakov. Na eni strani razmetavanje državnega denarja za razne komisije, na drugi pa ni denarja za stvari, ki so za ljudstvo potrebne. To je slika današnjega klero-radikalnega režima. — Naša občina je sklenila, da bo kupila Szaparyjev grad za novo okrožno sodišče. Ali pa je grad za to sposoben, je drugo vprašanje. — Na proslavi 1. decembra so kot govorniki nastopili župan g. Benko, urednik klerikalnih «Novin» g. Bajlec in g. sreski poglavar. Dočim je bil govor gg. župana in sreskega poglavarja simpatično sprejet, so poslušalci s popolnim molkom sprejeli govor g. Bajleca. Gospod je moral uvideti, da je v Soboti nepotreben. Naj mu bo to opomin za prihodnje!

GORNJA LENDAVALA. V soboto 15. t. m. bo prišel k nam predsednik okrožnega sodišča v Mariboru g. dr. Žiher, da si ogleda prostore, kjer se naj namesti okrajno sodišče. Načrta za te prostore sta dva: eni mislijo, da bi se dal grad za to adaptirati, drugi pa so za zidanje novega poslopja. Nekateri so pripravljene zidati in dati nove prostore na razpolago za sodišče potem najema. Ker je grad star in v razpadajočem stanju, ne bo menda kazalo drugo, kakor zidati.

KRIŽEVCI. Zdi se, da je Prekmurje postalo zadnje čase pravi raj za razne hazardiste, ki, žal, najdejo pri nas za svoj brezvestni posel precej rodovitna tla. Toda dočim so se ti tiči nekaj časa zadrževali po spodnjem delu Prekmurja, so se

preselili sedaj na Goričko. Tako so nedavno popolnoma oskubili živinskega trgovca F. B. Pobrabi so mu več tisočakov, uro, razne dragocenosti in kolo. Pustili so mu velikodušno edinole obleko. Zadeva je naznanjena pristojnemu oblastvu. Takih primerov je zadnje čase po Prekmurju vse polno, toda vse te nesreče ljudi še ne spametujejo, ker bi sicer ne silili kar naprej v nje.

DOKLEŽOVJE. Nekako sredi novembra je na našem mostu preko Mure napadel v zgodnjih dopoldanskih urah Franc Merič, poljski delavec iz Mlajtincev, 19letno posestniško hči L. B. iz okolice Ljutomera in ji iztrgal iz rok torbico, v kateri je imela nekaj nad 900 Din gotovine in razne malenkosti. Na podlagi osebnega popisa napadalca, kakor si ga je L. B. zapomnila, so orožniki Meriča aretirali. Ta je dejanje trdovratno tajil, a mu tajeje ni pomagalo dosti, ker je brodar na Muri takoj spoznal v Meriču onega mladeniča, ki se je kritičnega jutra dvakrat prepeljal čez Muro in se tudi mladenkin popis napadalca popolnoma ujema z Meričevo zunanostjo. Mladega roparja, ki se ni dolgo veselil svojega plena, čaka težka kazen.

PETROVCI. Na predlog tukašnjega podinspektorja finančne kontrole smo izvelili odbor, ki je priredil desetletnico ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev proslave v večjem obsegu. Na predvečer se je vršila baklada. Sprevod, katerega so tvorili mladina, gasilci in tukašnje uradništvo, je krenil na bližnji hrib, kjer smo zakurili staroslovanski kres. Veliko veselje je zavladalo, ko so zagrmeli topiči, zaigrala godba naše himne in zapel pevski zbor. Oglasil se je nato g. župnik Čirič, ki je v svojem patriotičnem govoru poudarjal ljubezen našega naroda do rodne grude. Po končanem govoru je zopet zapel pevski zbor in med zvoki godbe se je sprevod vrnil na zbirališče. Tam se je nadaljevala kratka, a prisrčna zabava. Drugega dne so domači gasilci z godbo napravili budnico. Kmalu se je začel zbirati narod, da prisostvuje svečanostim. Ob pol deveti uri se je vršila slovesna služba božja v evangeljski cerkvi. Svečanosti so se udeležili vsi državni nameščenci, šolska mladina, gasilci in mnogo drugega občinstva. Evangeljski g. župnik je govoril, naj v bratski slogi služimo drug drugemu in morala naj bo fundament naše bodočnosti. Po končanem opraviilu je sprevod, v katerem je bila šolska mladina z zastavicami, krenil k drugi cerkvi, kjer se je vršila služba božja ob 10. uri. Tam je po končani službi božji pevski zbor zapel vse tri narodne himne in g. župnik je opisal trnjevo pot ter nadloge, katere je pretrpel naš vladar na poti do osvobojenja. Slavnostnega spreveda se je ude-

Čez par minut je vstopil sluga in javil Špicinu, da je njegov koleselj zaprežen. Anton Pafnutič se je hitel poslavljati in ne oziraje se na pripombe gospodarja hitel iz sobe ter se takoj odpeljal. Gostje in gospodar niso vedeli, kaj se je z njim zgodilo, in Kirila Petrovič je sklepal, da je zbolel. Po čaju in slaščicah so jeli odhajati ostali gostje. Pokrovsko je bilo skoro zapuščeno in vse je šlo po starem.

Minulo je par dni in zgodilo se ni nič posebnega. Življenje pokrovske obitelji je potekalo dokaj enolično. Kirila Petrovič je pohajal dnevno na lov. Marija Kirilovna pa je porabila svoj čas za branje, izprehode in pred vsem za uk glasbe. Jezna si je priznala, da ni ravnodušna proti Francozovim uslugam. On s svoje strani ni prestopil meje spoštovanja in uslužnosti, s čimer je zadostil njenemu ponosu in pomiril njen dvom ter bojazen. Vdajala se je dan na dan bolj neki sili, ki jo je privlačevala k njemu. Brez Deforža se je dolgočasila, v njegovi navzočnosti je v vsem z njim čuvstvovala, hotela vedeti o vsem njegovu mnenju in je vedno z njim soglašala. Morda se ni bila zaljubljena, toda pri prvi slučajni zapreki ali nenadnem udarcu usode bi bil moral prodreti iz njenega srca plamen strasti.

Ko je nekega dne stopila Marija Kirilovna v dvorano, kjer jo je pričakoval njen učitelj, je začudena opazila na njegovem bledem obrazu razburjenje. Odprla je klavir, preigrala

par not, toda Dubrovski se je opravičil pod pretvezo glavobola. Ko je zapiral note, ji je izročil skrivaj pismo. Marija Kirilovna je, ne da bi se prav zavedla, sprejela pismo, kar je pa takoj obžalovala, toda Dubrovskega že ni bilo več v sobi. Odprla je pismo in prebrala naslednje:

«Bodite danes ob sedmih v gošči pri studentu! Moram govoriti z Vami.»

Njena radovednost je bila na vso moč razdražena. Že zdavno je pričakovala priznanja in se ga bala. Prijetno bi ji bilo slišati potrdilo tega, kar je že sama uganila, a obenem je čutila, da bi ji bilo neprijetno čuti tako razodetje iz ust človeka, ki se po svojem stanu ni mogel nadejati njene roke. Sklenila je iti na sestanek in kolehala v tem, s kakim obrazom bo sprejela učiteljevo priznanje, ali z aristokratsko nejevoljo ali prijateljskim opominom, morda šaleča se, morda s tihim zanimanjem. Medtem je ves čas pogledovala na uro. Zmračilo se je; prižgali so sveče. Kirila Petrovič je šel igrati z dospelimi sosedi, ure v jedilnici so kazale tri četrt na sedmo uro in Marija Kirilovna je odšla na krilo, ogledala se na vse strani ter zbežala na vrt.

Noč je bila temna, nebo so pokrivali oblaki, niti dva koraka pred seboj se ni dalo videti, toda Marija Kirilovna je šla v temi po znanih potih in je bila čez trenutek v gošči, kjer je obstala, da bi se oddehnila. Stopila je ravnodušno in brz zadrege pred Deforža.

«Hvala vam, da niste zavrnilli moje prošnje», je rekel Deforž z bolestnim in tihim glasom, «mučil me je dvom ob misli, da bi ne bili prišli.»

Marija Kirilovna je odgovorila s pripravljeno frazo: «Upam, da mi ne bo treba obžalovati tega svojega koraka.»

Molčal je; videlo se je, kako zbira misli. «Okoliščine me silijo, da Vas moram zapustiti», je napolned rekel. «Morda boste kmalu čuli ... No, pred odhodom smatram za svojo dolžnost, da se Vam razodenem.»

Marija Kirilovna ni ničesar odgovorila. Te besede je smatrala za predgovor pričakovanega priznanja.

«Jaz nisem to, za kar me imate,» je nadaljeval in sklonil glavo. «nisem Francoz Deforž — jaz sem — Dubrovski.»

Marija Kirilovna je zakričala.

«Za Boga, ne bojte se, Vi se ne smete bati mojega imena. Da, jaz sem oni nesrečnik, ki ga je Vaš oče oropal koščka kruha, izgnal iz rodnega doma in ga pognal ropat po cestah. Toda ni se Vam treba bati ne zase ne zanj. Vse je končano. Odpustil sem mu. Vi ste ga rešili. Moj prvi krvavi čin bi se moral izvršiti nad njim. Hodil sem okoli njegove hiše, iskal kraja, kje naj zažgem, odkoder bi šel v njegovo spalnico in mu preprečil vsako pot bega. Ta hip ste prišli mimo mene Vi kakor prikazen z neba in sree je odpustilo. Spoznal sem, da je blagoslovljen dom, kjer

ležilo do 500 ljudi. Samo šolske mladine je bilo 200. Bil je res narodni praznik in krasen dan je dal tej slavnosti še veličastnejši izraz. Popoldne je bila prosta zabava v prostorih cerkvene občine in g. Pörš je preskrbel, da so bili vsi zadovoljni. Zvečer sta se oglasila naša odlična predsednika te prireditve in govorila o našem nadaljnjem delu za blagor in srečo naroda. Temu je siedil kratek zgodovinski opis, nato pa drug, raznim narodnim borecem posvečen govor. Nismo pozabili tudi na našega slovenskega generala Rudolfa Maistra. Res, še nobena prireditev v tem kraju se ni vršila tako svečano in v tako lepem miru.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

VPRAŠANJE VINARSKIH ZADRUG.

To vprašanje se je pri nas že večkrat načelo, toda do sedaj brez izdatnega uspeha. Zlasti na Dolenjskem, kjer je maloposestvo doma, se ni dalo do sedaj nič uspešnega doseči. Napravili so se sicer prvi poskusi, toda zaman. Vse vprašanje je obtičalo na mrtvi točki. Splošno se priznava prednost vinarških zadrug, da bi z našim kletarstvom bolj napredovali in laže vzdržali sedanjo in bodočo konkurenco, toda nihče se noče tega vprašanja prav lotiti.

Vzrok je iskati v tem, da nam manjka ugodnih predpogojev po naših vinskih krajih. Poleg prikladnih krajevnih prilik je treba tudi pripravnih vinogradniških in posestnih razmer, treba pa tudi malo več medsebojnega zaupanja in sposobnih moči za vodstvo take zadrug.

Naše krajevne razmere niso povoljne, in sicer v tem pogledu, da ležijo vinogradi od rok, po eno uro daleč in dlje od doma in da ležijo v bregovitih legah, do katerih manjka ugodnih voznihi poti. O tem pričajo naše dolenjske zidanice, s katerimi so naše gorice posute. Težko je voziti grozdje v količkaj oddaljeno skupno klet, ki bi se morala šele graditi, če ni slučajno kake priprave grajske kleti blizu. Take zadrug bi mo-

Vsem naročnikom in čitateljem „Domovine“

Današnji izdaji «Domovine» je priložila glavna in poblašča razpošiljalnica srečk državne razredne loterije naročilne dopisnice, da omogoči našim čitateljem, da si naročijo pri njej srečke novega kola. Zrebanje prične že 7. januarja 1929.

V vseh pretečenih kolih je Zadruga hranilnica, r. z. z o. z., izplačala visoke zneske na dobitkih in je priporočati, z ozirom na to, da so srečke tako poceni, možnost, da se zadene večji dobiček pa prav velika, da si vsak naš državljan kupi eno srečko. Morda si z malenkostnim zneskom pridobi premoženje.

Srečke naročite takoj pri domačem zavodu:

Zadruga hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

rale namreč brezpogojno zahtevati, da se oddaja grozdje v zadrugo klet. V drugo so pa naše vinogradniške in posestne razmere veliko krive, da je to vprašanje tako kočljivo. Vinogradniška posest je namreč glede na velikost in na kakovost nasadov zelo različna in zato so tudi interesi na taki zadrugi tako različni. Pri vsakem takem gospodarskem podjetju je pa treba kolikor mogoče enotnih interesov. Zato pa vidimo, da se take zadrug z uspehom ustanavljajo tam, kjer so bolj izenačene posestne razmere z enotnimi nasadi in kjer so vinogradniki navezani na prodajo svojega pridelka. Pri nas pa tega ni. Mnogo je vinogradnikov, ki svoj pridelek večinoma doma porabijo, drugi imajo zopet tako dobre nasade in tako zlahten pridelek, da imajo stalne odjemalce za svoja vina in da jim ni treba združništva. Ti se celo boje, če bi svoje zlahtno grozdje oddajali v skupno klet, da bi se tam mešalo z drugimi manj vrednimi vrstami, ker upajo s svojim lastnim kletarstvom več doseči kakor s takim skupnim kletarstvom. Slednjič

imamo posestnike z manj dobrimi nasadi, ki bi svoje manj vredne pridelke najraje oddajali v skupno klet. Kjer manjka torej enotnih nasadov in enotnih pridelkov, je težko delati z zadrugami!

K vsemu temu se pridružuje še naša nezaupnost, ki jo je najteže premagati. Vsi drugi pogoji, kakor potrebni prostori in potrebne moči za kupčijsko in tehnično vodstvo bi se končno laže dobili.

Vse to so glavni vzroki, da ne pridemo z vprašanjem vinarških zadrug na zeleno vejico.

ZIMSKO KRMLJENJE KRAV PRI NAS IN DRUGOD.

V tem pogledu se kažejo velike razlike med našimi in drugimi kraji, in naravno je, da se kažejo zaradi različnega krmljenja tudi velike razlike v mlečnosti. Lahko trdim, da je manjši mlečnosti naših krav najbolj kriva premalo tečna klaja, ki jo dobe v zimskem času naše živali. Na mah bi se vsa mlečnost dvignila, če bi začeli naše krave tako dobro krmiti, kakor delajo po drugih krajih. Očitno bi se pokazalo, da krava res «pri gobcu molze». Naenkrat bi se lahko dvignila mlečnost za 10 do 20 in več odstotkov, če bi naše živali dobile obilnejšo in tako močno krmo, kakor jo dobe po tistih tistih krajih, kjer se molzne krave odlikujejo s svojo mlečnostjo. Koliko vred-

ZENINI IN NEVESTE

Kadar kupujete halo, ogledite si bogato zalogo vseh vrst manufakturnega, volnenega, svilenega, platnenega blaga pri znani trgovki

A. E. SKABERNE, LJUBLJANA

bivate Vi, da nobena stvar, z Vami zvezana z vezmi krvi, ne podleže mojemu prekletstvu. Odpovedal sem se maščevanju. Cele dneve sem blodil okoli pokrovskih vrtov, upajoč, da zazrem v daljavi Vašo belo obleko. Sledil sem Vam po nezavarovanih izprehodih, skrivajoč se od grma do grma, srečen ob misli, da tam, kjer sem tajno navzoč, ni za vas nevarnosti. Naposled se mi je nudilo naključje... naseli sem se v Vaši hiši. Ti trije tedni so bili zame dnevi sreče, spomin nanje bo plačilo mojega nesrečnega življenja... Danes sem prejel obvestilo, zato ne morem več ostati tukaj. Ločim se od Vas že danes takoj, zdajje... Toda prej Vam moram še razložiti, da me ne boste preklinjali in prezirali. Mislite včasih na Dubrovskega, vedite, da je bil rojen za drugačen poklic, da Vas je njegova duša vneto ljubila, da Vas nikoli...»

Tedaj je zadonel močan žvig in Dubrovski je umolknil. Prijel za njeno roko in jo pritisnil na vroče ustnice. Žvižg se je ponovil.

«Bodite zdravi!» je rekel Dubrovski, «en hip me lahko pogubi.» Odšel je...

Marija Kirilovna je stala nepremično. Dubrovski se je vrnil in jo spet prijel za roko.

«Če bi vas kdaj zasledovala nesreča in Vi ne boste pričakovali od nikogar pomoči, ne pokroviteljstva, za tak primer mi obljubite, da pribežite k meni, da zahtevate od mene rešitve. Ali mi obljubite? Marija Kirilovna je molče plakala. Začul se je tretji žvižg. «Vi me boste pogubili,» je zavpil Dubrovski, «ne zapustim Vas, preden mi ne odgovorite. Ali mi obljubite ali ne?»

«Obetam,» je zašepetala nesrečna lepota.

Razburjena se je vračala Marija Kirilovna z vrta. Zdelo se ji je, da je na dvoru zbrano mnogo naroda. Ljudje so begali sem in tja, vse je bilo nemirno. Od daleč je začula glas Kirila Petroviča, podvizala se je v sobo, boječa se, da bi ne vzbudila suma s svojo odsotnostjo. V dvorani jo je srečal Kirija Petrovič. Policijskega nadzornika, našega znanca, so obkroževali gostje in ga obsipali z vprašanji. Policijski nadzornik je v potni obleki, od nog do glave oborožen, odgovarjal s tajinstvenim obrazom. «Kje si bila, Maša? je vprašal Kirila Petrovič. «ali si srečala De-forža?»

Marija Kirilovna je mogla le s težavo zanikati vprašanje.

«Pomisli,» je nadaljeval Kirila Petrovič, «policijski nadzornik ga je prišel aretirat in me prepričuje, da je on sam — Dubrovski.»

«Vsi znaki soglašajo, Vaše velerodje, je dejal spoštljivo nadzornik.

«Da, bratec,» ga je prekinil Kirila Petrovič, «idi s svojimi znaki, že veš kam! Svojega Francoza ti ne izročim, dokler stvari sam ne preiščem. Kako je mogoče verjeti besedam Antona Pafnutiča, kmeta in bojazljivca! Sanjalo se mu je, da ga je učitelj hotel ropati. Zakaj mi že ono jutro ni omenil ni besedice o tem?»

«Francoz mu je zagrozil. Vaše blagorodje, izsilil iz njega prisego, da bo molčal,» je odgovoril nadzornik.

«Budalost,» je odvrnil Kirila Petrovič, «takoj bom vse pojasnil. Kje je učitelj?» je vprašal prišedšega slugo? «Poiščite ga!» je zakričal Trojekurov, v katerem se je začel porajati sum. «Pokaži mi vendar tiste znake,»

je dejal nadzorniku, ki mu je takoj ponudil papir.

«Kje je učitelj?»

«Ne najdejo ga,» se je glasil zopet odgovor. Kirila Petrovič se je jel vznemirjati. Marija Kirilovna ni bila ne živa ne mrtva.

«Ti si blede, Maša, tebe so prestrašili.»

«Ne, oče,» je odgovorila Maša, «glava me boli.»

«Idi v svojo sobo, Maša, in nikar se ne vznemirjaj!»

Marija Kirilovna mu je poljubila roko in takoj odšla v svojo sobo; tam se je vrgla na divan in zajokala v histeričnem napadu. Prihitele so služkinje, jo soglele in ji dale obkladke. Čez dolgo se jim je posrečilo, pomiriti jo. Naposled je Maša globoko zaspala.

Francoza med tem niso našli. Kirila Petrovič je hodil po sobi in glasno žvižgal.

Gostje so šepetali med seboj, policijskega nadzornika so imeli za norca. Morda je bil prej opozorjen in se je skrtil, toda kam in kako, je ostalo tajno.

Odbila je enajsta ura, pa ni nihče mislil na počitek. Naposled je dejal Kirila Petrovič jezno policijskemu nadzorniku: «Menda vendar ne misliš do svita ostati tu. Moj dom pač ni kakšna krčma. Tudi s tvojo spretnostjo, bratec, nismo zgrabili Dubrovskega, če je sploh to Dubrovski. Odpravi se domov, a prihodnjič bodi spretnjši. Da, tudi za Vas je čas, da greste domov,» je dejal, obrnivši se k gostom. «Ukažite napreči, meni se hoče spanja.»

Tako nemilostljivo se je poslovil Trojekurov od svojih gostov.

(Dalje prih.)

nost bi to zneslo po celih občinah in po okrajih, si prav lahko predstavljamo. Znesla bi v denarju na stotisoče. V tej smeri moramo iskati v bodoče boljših uspehov in boljših dohodkov!

Kaj nam pomagajo živali bolj mlečnih pasem, vajenih na močno kladjo, če pridejo v naše hleve, kjer jim primanjkuje krme, kakor so jo dobivale v svojem domačem kraju? Z našo rejo ne pridemo pri tujih in na vse dobro vajenih živalih do nobenega pravega uspeha. Je tudi čisto naravnol

Najprej moramo popraviti pomanjkljivosti, ki jih imamo pri zimski reji naših živali. Šele na ta način bomo pripravili tla za rejo bolj zlahtne in bolj molzne živine kakor je naša. Do tedaj, ko dvignemo vso našo rejo do večje popolnosti, se bo pa tudi naša molzna živina v svojih lastnostih tako popravila, da ne bo treba stikati za tujimi živalimi.

Krmljenje molznih krav je pri nas pomanjkljivo in zato je pomanjkljiva tudi mlečnost. V tem tiči glavni vzrok. V poletnem času dobe živali še vse to, kar jim je treba, po zimi se jim pa slabo godi in zato so tudi uspehi mlečnosti tako slabi. Če je slama glavni del krme in če manjka močnih krmil, potem ne more biti mleka. Po naprednih živinorejskih in mlekarskih krajih pokladajo poleg glavne ali temeljne krme (sena, slame, pese) še 1 do 5 kg različnih močnih krmil na glavo in dan. Ravna se to po manjši ali večji mlečnosti posameznih krav. Seveda je imeti tudi to pred očmi, da se nam krma izplača, kajti gospodarsko stališče je tudi tukaj merodajno. Dejstvo pa je, da se obrača mlečnost in dobičkonosnost po krmi in da daje polovičarsko krmljenje tudi polovičarske uspehe.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Na svetovnih tržiščih so cene pšenici in moki malo popustile. Na ljubljanski borzi so bile 11. t. m. naslednje cene (za 100 kg, postavljeno na slovensko postajo): pšenica, baška 237-50 do 242-50 Din; ječmen, baški 255 do 260 Din; oves, baški 240 do 245 Din; turščica, baška 232-50 do 237-50 Din; moka «0» 842-50 do 852-50 Din; otrobi, baški 177-50 do 182-50 Din.

ŽIVINA. Naš izvoz goveje živine ni poseben. Na dunajskem trgu naši živini konkurirajo zlasti rumunska goveda. Cene na Dunaju so se nekoliko okrepile, dočim so pri nas ostale na dosednji višini.

HMELJ. V Zatu in Nürnbergu malo večje zanimanje za hmelj, ki se je nekoliko podražil. V Nürnbergu je nedomači, med njim najbrže tudi jugoslovanski hmelj dosegel cene 16 do 25 Din za 1 kilogram.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo te dni v valutah:

- 1 ameriški dolar za 56-40 do 56-60 Din;
- 11. t. m. v devizah:
- 100 avstrijskih šilingov za 798-70 do 801-70 dinarjev;
- 100 nemških mark za 1354-25 do 1357-25 Din;
- 100 italijanskih lir za 296-88 do 298-88 Din;
- 1 dolar za 56-79 do 56-99 Din;
- 100 francoskih frankov za 221-24 do 224-24 dinarjev;
- 100 češkoslovaških kron za 168-15 do 168-95 dinarjev.

Sejmi

- 15. decembra: Zirovnica.
- 16. decembra: Velike Lašče.
- 17. decembra: Videm pri Brežicah (le za živino), Kostanjevica pri Krškem, Višnja gora, Velika Loka.
- 19. decembra: Teharje.
- 20. decembra: Kandija (za živino in stavbni les).
- 21. decembra: Krašnja (pri Sv. Tomažu), Laško.
- 22. decembra: Brežice.

Našim naročnikom!

Ker se bližamo koncu leta, prosimo ponovno vse one naročnike, ki niso še poravnali naročnine za tekoče leto, da store to nemudoma. Ker je naročnina za «Domovino» že tako skrajno nizka, naj ne bo nobenega zastojkarja!

Upravništvo «Domovine».

Največ užitka in razvedrila v zimskem času. ko počiva polje in je tudi vedno pridnemu kmetovalcu prisojeno nekaj oddiha, bo nudil vsem

prijateljem lepega, zanimivega branja

novi veliki zgodovinski roman,

ki je pravkar začel izhajati

v «Jutru».

Vse povesti, ki jih je doslej objavil ta največji in najboljši slovenski dnevnik, uživajo splošni sloves, da so nedosegljivo lepo zasnovane in skrajno spretno podane z neodoljivo mično vsebino. Posebno na glasu so

«Jutrovi» zgodovinski romani.

ki so jih zasledovali deset- in desettisoči čitateljev in jih zdaj v lično opremljenih knjigah razposojajo vse napredne ljudske knjižnice v Sloveniji. Ti romani (naj omenimo le: «Hči papeža», «Veliki inkvizitor», «Papežinja Favsta», «Kraljev vitez») gredo iz rok v roke in vsakemu čitatelju odpirajo pogled v najmračnejšo dobo človeštva, v srednji vek. Ljudstvo z navdušenjem prebira te romane in si z grozo ustvarja svojo sodbo, ki je pač ne more omiliti vsa srdita gonja klerikalcev.

Vse dosedanje «Jutrove» povesti pa bo prekosil veliki zgodovinski roman, ki je pravkar začel izhajati pod naslovom:

«V krempljih inkvizicije».

Napisal ga je sloviti francoski pisatelj Michel Zévaco. Ime pisatelja in naslov romana že sama povesta mnogo. Dejanje se godi v solnčni Španiji v tistem strašnem času, ko je nad usodami človeških življenj neusmiljeno gospodovala pokvarjena duhovščina. Na grmadah in v najstrahotnejših mučilnicah so umirali stotisoči bednih ljudi. Kmetijski stan ni nikdar preživljal hujših časov kakor v tem veku, ko so graščaki in cerkveni gospodje ravnali z njim slabše kakor z živino.

«V krempljih inkvizicije»

slika pisatelj Zévaco na mojstrski način vse strahote tedanje dobe. Vmes vpleta nežno, resnično ljubezensko zgodbo, ki bo nase navezala vse čitatelje in čitateljice.

Čitajte ta prekrasni roman! Za manj kakor en dinar dnevno boste preko vse zime imeli največ užitka, kajti roman bo v «Jutru» izhajal več mesecev. «Jutro» je najcenejši moderni dnevnik v «Jugoslaviji», mesečna naročnina iznaša komaj 25 Din. Vstopite takoj v krog njegovih čitateljev.

Izrežite odrezek, napišite nanj svoj točni naslov, nalepite na dopisnico in vpošljite na naslov:

Uprava «Jutra»

Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

Naročam „JUTRO“ s takojšnjo dostavo.

Ime in priimek: _____

Bivališče: _____

Pošta: _____

Kratke vesti

= **Vinska letina 1928.** Iz Ivanjkovcev nam pišejo: Ze v jeseni se je pri trgatvi pokazalo, da bo letošnji vinski pridelek zelo različen. Pri istem času trganja, isti legi in istih vrstah so mnogokrat vinski mošti pokazali zelo različne stopnje sladkorja. Temu primerno se je, seveda, mošt razvijal in dozoreval. Ugodno vreme je povzročilo, da je mošt zelo lepo povrel in se še v mnogih primerih lepo čisti. Kakor smo imeli v jeseni 14 do 20 stopinj sladkorja in posebno pri poznem branju, lepi legi in dobrih vrstah še tudi kaj malega več, tako imamo sedaj tudi različna vina in, seveda, tudi cene, ki se gibljejo med 5 do 9 Din. Promet z vinom je še prilično živahen. S tukajšnje postaje je bilo do sedaj odpremljeno čez 35 vagonov letošnjega vinskega pridelka, vendar so zaloge še zelo velike. O letošnji kakovosti ter o splošnem položaju se bodo interesente najbolje lahko informirali na vinskem sejmu 18. t. m. z začetkom ob 8. uri. Vlakovne zveze so zelo ugodne, tako da se v enem dnevu prav lahko vse opravi.

Porota

LJUBLJANSKA,

Cerkveni tat. Kot prvi se je pri zimskem potrotnem zasledanju zagovarjal Janez Frakelj, ki je bil specialist v cerkvenih tatvinah. Jani enkrat je pobegnil iz kaznilnice v Mariboru. Njegova zadeva se je prelozila v svrhu preiskave duševnega stanja obtoženčevega.

Umor nezveste ljubimke. Zaradi umora svoje

ljubimke, ločene žene Ljubice Likarjeve, se je zagovarjal Zdravko Deleja, rodom iz Rečice ob Savinji. Usmrtil je Likarjevo s tremi strelji. Razprava je razkrila, da je Deleja mnogo trpel zaradi njene samovoljnosti, zaradi katere je izgubil ravnotežje, kar je dovedlo do katastrofe. Porotniki so krivdo zanikali, na kar je bil Deleja oproščen.

Ženo zadavil. Posestnik na Vrbi pri Breznici Janez Anderle je dobil štiri leta težke ječe, ker je v prepiru zadavil svojo ženo Ano.

MARIBORSKA.

Trije uboji. Kot prvi se je zagovarjal 18letni Janez Trafela, ki je v Juršincih zabodel Alojzija Glažarja, da je ta v kratkem času umrl. Dobil je štiri leta težke ječe. — 25letni Rihard Šoba, delavec iz Slivnice, je septembra s kolom ubil fanta Jožefa Znidarka. Prejel je pet let težke ječe. — Pri kožuhanju so se pri posestniku Peršaku v Cerovcu sprli fantje ter je 20letni zidarski pomočnik Jožef Strmšek z dogo udaril svojega tovariša Kocuvana s tako silo, da je ta kmalu podlegel poškodbam. Strmšek je dobil šest let težke ječe.

Z nožem. 20letni hlapec Franc Krušnik iz Spodnjega Jakobskega dola se je po mletju sadja v Partinju sprl z dvema tovarišema bratrancema Senekovičema. Prvega je z nožem samo ranil, drugega pa smrtonosno zabodel v prsi. Krušnik je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Požig. Ker ni dobila po ojetu posestva je 25letna Ana Brumnova v Gomilcah zažgala ponoči svojemu bratu Ignacu skedenj. Ignac, ki je spal v senu, se je komaj rešil. Brumnova je bila ob-

sojena na štiri leta težke ječe.

Tatvina. Komaj 18letni Miha Novak, hlapec pri posestniku Vincencu Najvirtu v Rebovi, je že predkaznovan tatič. Najvirtu je ukradel Miha deset tisočakov ter si prislužil tri leta ječe.

CELJSKA.

Tat na debelo. 22letni čevljarški pomočnik Franc Gaber iz Trnovelj je pred leti v družbi svojega 20letnega brata Ivana izvršil več vlomov v okolici Celja. Ivan je bil že obsojen na 18 mesecev težke ječe, a sedaj je še Franc, ki je bil pri vojaki, dobil dve leti težke ječe.

Težka telesna poškodba. 19letni Adolf Krajnc, delavec iz Liboj pri Petrovčah, je dobil, ker je težko poškodoval v pretepu svojega tovariša Gominška, pet mesecev ječe.

Sleparstvo. Zaradi sleparstva pri vknjižbi sta bila obsojena na eno leto težke ječe in na povračilo 10.000 Din škode Ana Rajh, posestnica v Vozovju, in Matija Vrečko, posestnik in gostilničar v Trški gori pri Kalobju.

DOMAČE NOVOSTI

* Naša božična številka bo letos zopet izšla povečana in z obilno lepo vsebino. Naši stari naročniki in naročnice že poznate naše praznične izdaje, ki so nad vse zanimive in tako obsežne, da jih tekom praznikov komaj preberete. Vsi, ki še niste «Domovinarji», pa se nameravate naročiti na najboljši in najprijubljenejši slovenski tednik «Domovino», storite to sedaj brez odlašanja, da boste prejeli obsežno božično «Domovino». Zvesti «Domovinarji» in «Domovinarice», ki ste nas vse leto podpirali pri širjenju našega in svojega časopisa, stojte nam na strani tudi prihodnje leto in delajte za «Domovino»! Vsek naš dosedanji naročnik ali naročnica naj nam dobi vsaj po enega novega naročnika ali naročnico! Vsi, ki ste ostali na dolgu z naročnino, jo poravnajte sedaj brez odlašanja. To bodi Vaša častna dolžnost po našem starem, že znanem geslu: Naročnik za «Domovino», «Domovina» za naročnika!

* Poziv našim pristašem v Prekmurju. Bliža se novo leto. Takrat bo treba obnoviti naročnino za naše časopise. «Domovina» se je v zadnjem času med našimi ljudmi zelo priljubila in razširila. Skoro v vseh vaseh jo že imajo. To pa je še premalo. Ako že ne vsaka hiša, jo mora imeti naročeno vsaj vsak naš pristaš. Prosimo in pozivamo vse dosedanje naročnike «Domovine» ter vse naše pristaše in prijatelje, da agitirajo za naš list in mu pridobijo nove naročnike. Vsakdo, ki si je naročil «Domovino», je hvaležen tistemu, ki mu je priporočil ta list. Naše geslo bodi: «Vsak naš pristaš in dosedanji naročnik «Domovine» naj pridobi še enega novega naročnika!» — Sreski odbor SDS v Murski Soboti.

* Vsem udeležencem proslave desetletnice ujedinjenja v Mariboru, vsem društvom in posameznikom, ki so kakorkoli pripomogli, da se je desetletnica obhajala tako svečano, izreka iskreno zahvalo z najprisrčnejšim pozdravom Pripravljalni odbor.

* Število uradnikov in oficirjev v Jugoslaviji. Po proračunu za leto 1929./1930. ima naša država 64.754 uradnikov, 34.941 zvančnikov, 11.695 služiteljev, 32.775 dnevničarjev, 8051 oficirjev, 11.861 podčastnikov, 17.002 orožnika in 2345 uslužbencev direkcije rečne plovbe v Beogradu.

* Smrt najstarejšega slovenskega izvoščka. Predzadnji torek dopoldne je še dobre volje in ponosno sedel na kozlu, pa ga je malo streslo, da je potegnil domov in 7. t. m. dopoldne je bilo že po njem. Umrli je najstarejši slovenski izvošček Ivan Šušteršič, ki je presedel na kozlu skoro tri četrt stoletja. Pokojnika je poznala vsa Slovenija. Prevozil pa je tudi vso Hrvatsko, Koroško, bil je večkrat s svojimi konji na Dunaju, prekrizal z njimi vso Moravsko in Češko ter peljal enkrat za 120 goldinarjev celo v oddaljene Tirole, kamor je iz Ljubljane dospel v kratkih sedmih dneh. Rojen je bil Ivan Šušteršič pred 88 leti v Križah pri Trziču. Kakor je bila takrat na Gorenjskem

splošna navada, je tudi on odšel služiti na Koroško, da se nauči nemškega jezika. Še kot mlad dečko je vstopil v službo pri grofu Goissu v Celovcu. Leta 1865. si je s trdim delom prihranil že toliko, da si je kupil svojo kočijo in konjiča. Priden je bil in štedljiv, postal je premožen in v njegovem hlevu je hrzalo tudi po šest konj. Tudi visoka gospoda od cesarske rodbine, grofje in baroni, generali in poslanci so radi zaupali svoje kosti njegovemu sigurnemu vodstvu. Bil je paradni zdravnik deželnega glavarja Detele in je celih 30 let vozil dr. Ivana Tavčarja. Blag mu spomin!

Slivovko, pelinovec, brinjevec, rum in hruševac

si lahko napravite z našimi esencami. Steklenica za napravo 4 do 5 litrov žganja stane samo 20 Din, po pošti 32 Din. — Točno navodilo priloženo.

Drogerija A. KANC sinova, Ljubljana
Židovska ulica št. 1. 265

Kupujemo brinjevo olje.

* Razstava čipkarskih del in vezenin v Mariboru. V soboto in nedeljo sta priredila državni osrednji zavod za domačo obrt iz Ljubljane in Slovensko žensko društvo v Mariboru razstavo ženskih ročnih del, ki je vzbujala veliko zanimanje zlasti med ženskim svetom. Mariborsko žensko društvo je razstavilo največ vezenin v narodnih motivih. Veliko pozornost so vzbujala tudi razstavljena dela obrtnega zavoda iz Ljubljane.

* Preureditev dostave pri pošti Konjice. Pri pošti Konjice se je selska dostava preuredila tako, da dostavlja selski pismonoša ob ponedeljkih in četrkih v kraje Skalce, Gabrovlje, Dobrova, Zeče, Hebenštraj, Preloge, Polena in Zgor-

nja Pristava (I. okraj); ob torkih in petkih v kraje Vešenik, Gabrovnik, Brdo, Pobrež, Goriška vas, Strtenik in Bezina (II. okraj); ob sredah in sobotah pa v kraje Dobernež, Tepanjski vrh, Spodnja Pristava, Nova vas, Breg, Konjiška vas in Blato (III. okraj).

* Ekspozitura javne borze dela v Celju naznanja, da išče pomorski arsenal v Tivtu (Dalmacija) tri fine mehanike, tri železostrugarje, dva mizarja, enega kleparja, tri ključavničarje, enega elektromehanika, dva kotlarja, dva risarja; za Split enega strojnika, oziroma kurjača za peči «Dietsch» in «Candlot», enega poslovedjo za parno žago; za Celje enega krojača prikrojevalca za škrobnate ovratnike in šabloner ter enakega vajenca; za rivijero enega prvovrstnega kuharja. — Prošnje je predložiti ekspozituri javne borze dela v Celju; prošnje za Tivat in Split je kolkovati s kolkom za 5 Din.

* Neznano kam izginil. Dne 5. t. m. je izginil brez vsakega sledu 34letni invalid Peter Košec iz Gaberja pri Celju, inkasant raznih celjskih društev. Zadnje čase je bil Košec zelo potr. Preden je izginil, je še obiskal svoje tovariše v tukajšnjem Invalidskem domu in jim rekel, da bo napravil konec svojemu življenju. Košec je najbrže izvršil samomor.

* Mrtvega so našli. Pri mesarici in gostilničarki Alojziji Savodnikovi v Celju je bil uslužben kot hlapec pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah rojeni Ciril Lorber, Ker Lorber na praznik dne 8. t. m. ni prišel iz svoje spalnice, ki se nahaja poleg hleva, je gostilničarka Savodnikova poslala mesarskega vajenca Jožeta Rozmana pogledat, kaj je s hlapcem. Rozman je dalje časa brez uspeha trkal na zaklenjena vrata Lorberjeve spalnice, končno pa je odprl okno ter zlezal v sobo. V trenutku, ko je hotel potresti nepremično ležečega Lorberja, je prestrašen odskočil. S postelje je zrl vanj blede obličje mrtvega hlapca. V sobi je bil

težek vzduh. Vajenec je takoj poklical domače in pa stražnika, ki so obvestili o nesreči zdravnika dr. Dereanija. Ta je po ogledu mrtvega Lorberja mogel ugotoviti le, da se je hlapec zastropil z ogljikovim plinom, ki je prihajal iz male železne peči v kotu sobe.

*** Za Slovence je nekaj posebnega izdajanje šaljivega časopisa.** Mnogo jih je že izhajalo, a nobeden dolgo. Ljubljanski šaljivi 14dnevnik «Skovir» pa živi že eno leto. Naročniki se mu stalno po malem oglašajo, a potrebno bi bilo, da bi se jih oglasilo še več, ker tudi Slovenci imejmo po zgledu drugih civiliziranih narodov zasigurano izhajanje vsaj enega svojega v domači besedi pisanega šaljivega časopisa. Zato se vsi naročite nanj! «Skovir» vam nudi najprijetnejše razvedrilno, a stane komaj 15 dinarjev za četrt leta. Čim več bo imel «Skovir» naročnikov, tem prej se bo še povečal, čeprav že sedaj izhaja na 16 straneh. Naročite se nanj takoj, da boste prejeli že zanimivo božično številko. Povejte tudi drugim, naj se naroče na «Skovirja»!

*** Ošpice v Mariboru razsajajo** že od začetka šolskega leta. Dasi stalno manjka veliko število učencev nižjih razredov na vseh mariborskih osnovnih šolah, ni zdravstveno oblastvo proti razširjenju ošpic ukrenilo ničesar. Dogodilo se je celo, da so prihajali bolni otroci v šolo in okužili svoje tovariše: tudi se je primerilo, da so učitelji in učiteljice, ki so imeli doma na ošpicah bolne otroke, nemoteno poučevali naprej in pomagali širiti silno nalezljivo otroško bolezen.

*** Sneg, ki je zapadel** zadnje dni po Sloveniji, je na več krajih potrgal brzojavne in telefonske žice.

*** Zopet potres v Bolgariji.** V Čirpanu so čutili nove precej močne potresne sunke. Mnogo hiš, ki so bile zgrajene nedavno namesto spomladi porušeni, je dobilo razpoke. Prebivalcev se je polastila panika in so vso noč prebili na prostem.

*** Požar na Sežu v Prekmurju.** Pišejo nam: Pri nas je nedavno ponoči nastal požar pri posestniku Pavlu Feldervaryju. Zgorel mu je živinski hlev, v katerem je bilo okrog 48 metrskih stovov sena in slame. Živino so še pravočasno rešili. Da ni prihitelo takoj domače gasilno društvo, bi zgorela še sosednja peslopja, ki so vsa s slamo krita. Škoda je precejšnja in je deloma krita z zavarovalnico. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno. Sumijo, da gre za akt maščevanja.

*** Prezgodaj naznanjena smrt.** Vest, da je konjar g. Štefan Savec, ki se je ponesrečil 26. novembra pri Guštanju, mrtev, k sreči ni resnična. Ponesrečenec se nahaja v slovenjgraški bolnici in je že precej okreval.

*** Strašna smrtna nesreča.** Te dni se je dogodila v Černilčevi tovarni pletenin v Naklem pri stroju grozna nesreča. 17letni delavec Matija Rebolj iz Rudine pri Breznici je bil zaposlen pri stroju v tovarni pletenin v Naklem. Fant je dvignil zavarovalne pokrove, ki so pokrivali dva težka železna valja. Po neprevidnosti je Rebolj vtaknil skozi dvignjene pokrove desno roko, katero sta nenadoma zagrabila valja in jo potegnili z vso silo med sé. Učinek je bil grozen. Valja sta roko neusmiljeno zmečkala v kos brezobličnega mesa. Obenem sta potegnili roko s tako silo, da sta jo iztrgala z ramo iz trupla. Brez besede je nesrečnik padel v nezavest in omahnil na stroj tako nesrečno, da je zadel z obrazom na železno kavlje, ki češljajo volno. Kavlji so se zarili v obraz. K sreči se je v tem hipu ustavil stroj, ker je padla transmisija, sicer bi kavlji ves obraz raztrgali na koščke. Pogled na nesrečnega mladeniča je bil poln groze. K stroju je med drugimi prihitel tudi gospodar, na kar so hitro odšli z vozom po zdravnika v Krinj. Dr. Bežek je mogel ugotoviti le smrt, ki je nastopila zaradi izkrvavljenja.

*** Vlomilca Ježeta Bradeška,** ki je 17. novembra pobegnil iz ljubljanske kaznilnice, je prijel 3. t. m. g. Franc Pogačnik, starešina oddelka finančne kontrole v Polhovem gradu ter ga oddal orožniški postaji v Poljanah, odkoder so begunca tirali nazaj v ljubljansko jetnišnico.

*** Vlomi na deželi.** Neznani tatovi so v noči od 4. t. m. poskusili priti skozi okno v trgovino in gostilno g. Zorka v Pekrah pri Mariboru, a so jih domači prepodili. — Na Pavlovskem vrhu pri Ormožu so neznani zlikovci vlomili drugič v zidnico vinogradnika dr. Lasiča, odvetnika v Mariboru.

*** Nočni napad.** Trgovski potnik Jakob V. je na državni praznik okrog polnoči prihitel na policijsko stražnico v Celju in naznanil, da sta ga malo prej napadla pred vojašnico kralja Petra na Dečkovem trgu baje brez vsakega povoda dva podnarednika in ga pretepla. Uvedena je preiskava.

*** Preprečen požar.** Te dni okrog pol šestih je pričel v zvoniku mestne župne cerkve v Kranju biti plat zvona. Gorelo je v Mayrjevi pristavi za mestnim pokopališčem. K sreči so ogenj kmalu zapazili in pogasili. Ugotovilo se je, da je ogenj podtaknil doslej še neznan zločinec, in sicer na dveh krajih v slami in senu ter pod streho, kjer so našli le ženski dežnik, sicer pa nobenih sledov za brezvestnim požigalcem.

*** Vlom v Otovcih.** Pišejo nam: Nedavno je bilo vlomljeno pri posestniku Jožetu Horvatu v Otovcih. Vlomilci so vrgli vežna vrata iz tečajev in tako prišli v hišo, kjer ni bilo nikogar doma. Imeli so lahko delo in pokradli vse, kar jim je prišlo pod roko. Kot tatova sta bila osumljena sosed, zakonska Karel in Terezija Bedek. Oba sta dejanje sprva tajila, toda pri njih izvršena hišna preiskava ju je izdala. Jožef Horvat trpi precej škode, ker sta storilca mnogo ukradenih stvari skrila ali pa prodala.

*** Še mlad tat je 18letni Martin Mlakar,** ki ga je mariborska policija izsledila kot soudeleženca pri neki tatvini. Pri njem so našli razne ukradene predmete in pri natančnejši preiskavi so ugotovili, da je 18letni mladenič vlomil tudi v trgovino Jakoba Žuraja v Slovenski Bistrici.

*** Po osmih letih pojasnjen umor.** Lipa je majhna vasica nedaleč od Murske Sobotice. V januarju leta 1921. je bilo selo Lipa zelo razburjeno. Na polju poleg vasi so našli slečeno truplo mladega, komaj 24letnega dekleta, privezanega k nekemu grmu. Komisija je ugotovila, da je bilo dekletu udarjeno nad levim očesom z nekim topim predmetom, na kar ji je bil zadržan vrat z umazanim konopeem, mrtvo truplo, izropano in slečeno, pa zavlečeno potem kakih 80 metrov v stran, do nekakega grma. Kdo je umorjenka, se dolgo ni dalo ugotoviti, splošno pa je prevladovalo naziranje, da je morala biti nesrečna žrtev Rusinja. Šele letos v avgustu se je posrečilo orožniškemu podnaredniku Trbižanu, da je dobil pravo sled za zločincem. Najprej je bilo dognano, da je umorjena deklica bila doma iz Medjimurja, po imenu Uršula Vincetičeva. Razmere, v katerih je živel pri svoji materi, zanjo niso bile najprijetnejše, ker je priležnik njene matere ni trpel ter je uporabil vsako priliko, da ji je grenil življenje. Ona sama se je kmalu zapletla v ljubavno razmerje s ciganom, znanim pod imenom Bočkar. Ta cigan se je dekletu kmalu naveličal ter ga izvabil od doma, češ, da jo vede v Gradec, kjer se bo z njo poročil. Nesrečnico so potem našli ubito

v Prekmurju. Cigana Bočkarja je bilo težko najti, ker njegovega pravega imena nihče ni vedel. Končno je orožništvu uspelo, da ga je odkrilo v Antonu Horvatu, 38letnem ciganu, ki ga je aretiralo. Zločinec je hotel orožništvu uiti, pa se mu ni posrečilo.

*** Nevarna vlomilca v kajbici.** V zapore deželnega sodišča v Ljubljani je bil po orožniški eskorti priveden iz Kranja drzen vlomilec Karel Notar iz Sp. Šiške, ki je po Gorenjskem ponujal naprodaj po sumljivo nizki ceni dve veliki koži, ukradeni čevljarskemu mojstru Ivanu Koscu v Sp. Šiški. — Deželnemu sodišču je bil istega dne izročen tudi pred dnevi aretirani Josip Torkar, pomagalec znanega drznega vlomilca Cirilaregarja, ki je pri njemu shranjeval vse nakradeno blago.

*** V potu svojega obraza ste prali** doslej perilo. Radion je odpravil vsako muko, ker zadoštuje, da se perilo pol ure kuha, pa je pranje končano.

*** Ni sameljube,** ako človek skuša obvarovati kožo škodljivih vplivov — ter odstraniti napake kože, ker so te nepopoljne za zdravje, ker ovirajo dihanje kože. Seveda je potrebno uporabljati samo higienično zanesljiva sredstva. Brezpogojno zanesljiva je Fellerjeva močna pomada «Elsa» z rast las, za nego lasnih korenin kakor tudi za preprečevanje prhljaja, izpadanja las ter prerane osivelosti. Za polkus dobite 2 lončka ene, ali po 1 lonček obeh pomad «Elsa» za 40 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elzatr. 330, Hrvatska; toda denar je treba poslati vnaprej, ker po povzetju stane poština 10 Din več.

PROSVETA

Dolgonbi Jernejček in Princeza v pomaranči. Z začarane police prvi in drugi zvezek. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena vsakemu broširanemu zvezku 12 Din, vezanemu 16 Din. Poština za vsako knjigo 1 Din 50 p. — Za otroke izdajati knjige, ki jih pritegnejo in zabavajo, je najtežje. Najboljše otroške knjige so zanje še pre-slabe. Letošnje, ki jih je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani za Miklavža, moramo z največjim zadovoljstvom pozdraviti glede opreme kakor glede vsebine. Vsebinsko so polne bujne pravljene fantazije in sanj, resnice in prividov, pestrih, šegavih prizorov in prijetnih šal. To se bo mladi-na smejala Jurčku, Jernejčku Dolgouhemu, z veseljem spremljala Liziko, ribiča Marka, pogumnega Mikeca, ali občudovala princeso, skrateljčke, vile itd. Oprema pravljic je naravnost vzorna in dela vso čast slikarjema inž. Omahnu in inž. Serajniku, bakrotisku Delniške tiskarne in izdajateljici. Ze ovitek je silno originalen in pester, poln raznih pravljicnih ptic in konjičev v naj-zivahnih barvah. Med pravljicami samimi je osem večbarvnih celostranskih slik, ki so izvedene primerno otroški fantaziji in otroškemu duhu. Otroci jih bodo res občudovali.

Poslušajte, kaj fantje govore! Naročite takoj!

170 narodnih pesmi «Prepevajte» za 10 Din, 190 drugih pesmi «Pojte» za 10 Din, krasno fantovsko knjigo broš. za 12, vez. za 20 Din. — Prelepo slikovito pravljico «Boj in zmaga» za 5 Din, pravljico isto «Palček Potep» za 5 Din, «Priateljčki v ugankah» broš. za 6, vez. za 10 Din, ganljiv «Po-zdrav iz domovine» za 4 Din, priljubljeno «Novo

vero» za 4 Din, «Sadjarčke» za 5 Din, «Brezalko-holne sadne pijače» broš. za 10, vez. za 15 Din, iz-redno zanimiv «Dinamit in antidinamit» broš. za 10, vezan za 15 Din dobite poštine prosto, če pošljete denar (po položnici št. 14.263, ki jo dobite na vsaki pošti, ali v znamkah v pisnu) naprej, sicer po povzetju.

Brezalkoholna produkcija, Ljubljana, Poljanski nasip 10./6.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Ocvrte riževe klobasice. Skuhaj na mleku deset pesti riža in malo osoli. Riž ne sme biti preveč kuhan in mora biti gost, ko je kuhan. Zato potrebuješ približno en liter mleka. Ko se je shladilo, naredi za prst debele klobasice, jih povaljaj v raztepenem jajcu in drobtinah ter ocvri v razbeljeni masti. Ocvrte potresi s sladkorjem in daj tople na mizo.

Flancati. Zmešaj 34 dek moke, 14 dek sirovega masla, nato dodaj 3 rumenjake, žličico sladkorja, malo soli in toliko smetane, da bo testo lepo rahlo, a ne premeško, pa dobro ugneti. Nato pusti testo počivati pokrito s prtičem kake četrt ure, nakar ga razvaljaj za nožev hrbet na debelo, razreži z obodcem ali koleščkom in ocvri v vroči masti. Ocvrto in še gorko posuj s stolčnim sladkorjem. Lahko daš na mizo toplo ali hladno.

Sveža svinjina pacana. Stolci v možnarju za ščep kumine, vršiček timeza, košček lovorjevega lista, strok česna, eno čebulo in košček limonine lupine. To nadržni na eno kilo svežega svinjskega mesa. Ko si meso dobro nadržnila, ga zavij v prtič, ki si ga zmočila v kisu in ožela. Položi ga na hladno 24 ur. Nato vzemi meso iz prtiča, posoli, deni v kozo, dodaj žlico masti in počasi peci. Ko je pečeno, odlij mast, prilij par žlic juhe, in ko je nekoliko prevrelo, še par žlic kisle smetane. Kadar smetana prevre, razreži meso, kose naloži na krožnik, polij z omako in obloži s pečenim krompirjem ali praženim rižem. Daj na mizo s solato ali kislim zeljem.

Praktični nasveti

Če hočeš imeti ogledala, šipe na oknih in na podobah lepo čiste, namoči navadni škrob (štirko) v vodi in s tem namaži ogledala in šipe. Ko se je posušilo, pa hitro obriši z mehko krpo. Še boljše pa je, najprej šipe odrgniti s kepo časopisnega papirja in nato še zbrisati z mehko krpo.

Mastne madeže s knjig ali pa sploh s papirja odpravimo, ako madeže namažemo s kredno ir pustimo kredno nekaj časa na njih. Nato pa jih treba zdrgniti s čisto krpo.

Perilo, ki ga pozimi sušimo na podstrešju, zelo rado porumeni. Da bo perilo lepo belo, moramo vodi, v kateri ga izpiramo, dodati plavila.

Klet, kjer hranimo endivijo, treba pridno zračiti, da nam endivija ne bo prehitro rumenela in gnila. To se v topli kleti rado dogaja. Prav tako pri drugi zelenjavi in sadju. Klet mora biti zračna in hladna, seveda pa še vedno dovolj topla, da nam zelenjava ne pozebe. Kadar ni prehudega mraza, odpirajmo kleti, da se dobro prezračijo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

GOLETNICA NAŠEGA ROJAKA Dr. REGENA.

Gorenja vas, decembra.

Poljanska dolina slovi po svojih slavni mozh, ki jih je dala narodu kot učenjake, pisatelje in umetnike. Te dni je imel 60letnico eden naših slavni rojakov, g. dr. Ivan Regen, profesor na Dunaju, prirodoslovec svetovnega slovesa. Doktor Regen je rodom s Trate pri Gorenji vasi. V dolini ga že dolgo ni bilo. Zadnjič nas je obiskal s svojim bratom, zdaj že pokojnim župnikom Jožetom, umrlim na Unci.

Starejši ljudje se gotovo še spominjajo Bitenčevega Janeza s Trate. Ko je hodil v latinske šole v Ljubljani, je bil skromen in miren študent. Po dovršenih srednjih šolah je stopil v lemenat. Ker se pa ni čutil poklicanega za duhovniški stan, je po treh letih izstopil in se podal na Dunaj na visoke šole. Tu se mu v začetku ni dobro godilo, a premagal je z vztrajnostjo in pridnostjo vse težave.

Njegov rod baje izvira iz Ržena ali Režena. Njegov oče ali stari oče je bil rejnec v Trstu, kjer so njegovo ime, kakor se sodi, spacičili z itali-

jansko pisavo v Regena. Njegov pokojni brat se je nekdanj zanimal za to, a ni mogel natanko dognati stvari. Nekaj njegovih sorodnikov še živi tu v dolini, a med njimi ni več nobenega moškega s tem priimkom.

Ob njegovi 60letnici mu kličemo njegovi sorojaki: «Se na mnoga leta!»

POLJANSKO PISMO.

Poljane, decembra.

Tudi mi imamo tu in tam kako prireditev za kratek čas. Posebno vesel je bil letos Miklavž. Dobro se je obnesel oni v Sokolskem domu v Gorenji vasi kakor oni v Poljanah. Za naše malčke je le predaleč v tem času iz Poljan v Gorenjo vas. Zato so pa letos imeli v Poljanah svojega Miklavža. Bil je prav dober. Veselje je napravil malim, pa tudi že odrasli mladini. Le parkeljni so bili menda malo prehudi. No, bo pa prihodnjič drugače. Vsaka stvar zahteva svoj čas.

Dne 3. t. m. je orožniška patrolja iz Poljan zasačila v Lučnah že dobro znanega tatu, vlomilca Jožeta Bradaška, ki je pobegnil iz zaporov. Pri njem so našli popolnoma novo žepno električno svetiljko, nov užigalnik, nov žepni nož ter

nekaj denarja. Možak je bil že večkrat pobegnil iz ječe. Po tem, zadnjem pobegu je obiskal logaški okraj in tam kradel, kar je dosegel. Preselili se je najbrže nameraval v Poljansko dolino in še tu poskusiti srečo. Komaj pa je prestopil logaški okraj, že ga je pograbila roka pravice. Ko sta orožnika stopila v gostilno pred njega, se je vdal z besedami: «Zdaj sem pa zopet preskrbljen in pridem v „kevder“»

V zadnjem času smo dobili še eno avtomobilsko zvezo po dolini. Pošta je zopet otvorila avtomobilski promet. Avtobus vezi iz Gorenje vasi ob 7. uri zjutraj ter pride v Škofjo Loko nekaj čez 8. uro. Od tu je takoj zveza z avtomobilom naprej v Ljubljano. Iz Loke odhaja ob 1. uri popoldne. Vezi samo do Gorenje vasi.

ZANIMIVOSTI

× Bivši nemški cesar ni bil junak. Neki amsterdamski časopis priobčuje daljši članek o nemškem admiralu Scheeru, ki je te dni umrl. V zvezi z njim omenja razne zanimivosti o bivšem nemškem cesarju Viljemu II. O Viljemu so prišle na

„Veselite se z menoj“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj bom vesela in dobre volje, ker mi ne preti nikaka težka muka, odkar RADION pere sam.“

Varuje perilo!

dan že mnoge podrobnosti, o njegovi strahopetnosti se pa doslej še ni pisalo. Omenjeni amsterdamski list je pa razgalil tudi to stran Viljemovega značaja. V oktobru 1918, je dobilo nemško vojno brodovje povelje, naj napade angleško mornarico. Položaj je bil takrat za Nemčijo tako obupen, da je admiral Scheer pristal na to povelje samo pod pogojem, da se udeleži napada tudi Viljem II. na admiralski ladji. Cesar je sprejel ta pogoj in je bahavo izjavil, da si ne more misliti lepše smrti, kakor je smrt na čelu brodovja pri zadnjem slavnem poskusu braniti svobodo in čast Nemčije. Ko so pa bile vse priprave nemškega brodovja za odločilni spopad z angleško mornarico končane, so admiral Scheera obvestili, da Viljem II. ne more spremljati brodovja pri napadu. Admiral je raztrgal in sežgal to obvestilo, da bi svet ne zvedel, kako strahopeten je bil zadnji nemški cesar.

× Na Marsu mrz, na Merkurju pa silna vročina. Na ameriških zvezdarnah so te dni delali poizkuse z novim instrumentom za merjenje toplote platenov, ki so oddaljeni od naše zemlje več milijonov kilometrov. Zvezdoslovci so merili toploto na Marsu, Jupitru in Merkurju. Ugotovili so, da ima Mars mnogo večjo letno toploto kakor zimska in da je popoldne na tem planetu bolj toplo ko zvečer. V polarnih krajih Marsa se giblje toplota čez poletje okrog ničle, dočim znaša na ekvatorju do 60 stopinj Fahrenheita. Noči so na Marsu zelo hladne, tako da pade toplota pod ničlo. Vzrok velike razlike med dnevno in nočno toploto je pomanjkanje gostega ozračja. Kljub temu pa baje ni popolnoma izključeno, da so na Marsu živa bitja, ki so se tem velikim toplotnim izpremembam prilagodila. O toploti na Marsu se je včasih mislilo, da je visoka. Z novim instrumentom so nepobitno dokazali, da je Mars celo hladna zvezda. Pač pa je zelo toplo na Merkurju, ki je solncu razmeroma zelo blizu. Ameriški zvezdoslovci so dognali, da doseže toplota na Merkurju 752 stopinj Fahrenheita. To je silna vročina, pri kateri se topi železo. Izključeno je torej, da bi mogla biti na tem planetu živa bitja. Sicer je verjetnost, da so na Marsu živa bitja, zelo majhna.

× Pol milijona Kitajcev umrlo za lakoto. V mnogih pokrajnah Kitajske je bila letos zelo slaba letina, a železniški promet ne zadostuje za dovoz živil tem krajem. Razen tega nastopajo cele tolpe roparjev in vojakov, ki kradejo živila. Očividci pripovedujejo, da roparji napadajo cele vasi in da celo z visokim zidom obdana mesta niso varna pred njimi. Roparji poberejo vsa živila in odvedo prebivalstvo kot talce v gore, kjer puste nesrečnike, da umro strašne smrti, kajti njihovi sorodniki ne morejo plačati visoke odkupnine. Ameriški in drugi misijonarji opisujejo razmere tako grozno, da bi človek ne verjel, da je v 20. stoletju kaj takega mogoče. Gladu prepuščeni ljudje stoje molče pred misljonskimi

Slabotnim

»ervoznim, kateri se hitro utrudijo in postarajo.

«KALEFLUID» D Kaleničenka ga približuje zdravilnim zborom vsega sveta že nad 28 let na milijone bolnikov, in to: zaradi jačanja in povrnitve moči za časa in po bolezni, odvrača hitro utrujenost, čisti kri od strupov narušene razmene materije (mokračna kislina, urati, toksini itd.), ker ekstrakt od životvorne žleze (Kalefluid) povrača bolniku moč, prisili vsako bolezen, da preneha sama od sebe. To je neke vrste uzda, katere odvrača človeške korake od starosti in smrti (prof. Guze, Paris).

× Gospodom zdravnikom pošljamo «Kalefluid» brezplačno in franco zaradi poizkušanj.

× Brezplačno poslušamo razkoment: podrobno literaturo s poizkušanjami prejemnikov in zdravnikov pri bolnikih. Obrnite se na naslove: Beograd, Šumadijska br. 33, Mileš Marković.

× Zahtevajte samo pravi «Kalefluid» D. Kaleničenka, pazite na etiketo in na vse, kar označuje nagrado (grand prix, viki, klase, klase), ali ah je «Kalefluid» dobil na razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Riju in drugod.

× «Kalefluid» D. Kaleničenka: (Kalefluid) ampule za vbrizgavanje in tablete, ki jih prodajajo v lekarnah in drogerijah vsega sveta; »Kalefluid» ni povzetju,

Še nekaj lepih božičnih daril našim igralcem.

Dne 6. decembra so bili na naše srečke izžrebani še naslednji dobitki:

Din 20.000 je zadela srečka števil. 99.748
Din 10.000 je zadela srečka števil. 46.119

Din 2000 št. 99.854.

Din 500 št. 40.586, 53.489, 58.212, 84.639, 91.730, 103.153, 108.239, 120.265.

Dne 29. novembra 1928.

Din 20.000 št. 109.729

Din 4000 št. 46.107.

Din 2000 št. 34.721, 40.533, 70.217, 99.711, 160.709, 109.805, 123.845.

Din 500 št. 5.755, 7.511, 7.514, 7.533, 7.563, 7.607, 7.647, 10.807, 10.864, 10.898, 10.923, 14.108, 20.012, 20.018, 20.022, 20.092, 20.111, 20.134, 20.166, 30.927, 30.960, 30.982, 30.985, 30.991, 34.619, 34.695, 34.774, 34.789, 40.509, 40.518, 40.524, 40.552, 40.591, 46.017, 46.037, 46.048, 46.052, 46.095, 46.137, 46.172, 53.414, 58.204, 58.218, 58.270, 58.272, 58.282, 58.305, 58.387, 66.629, 66.633, 70.228, 70.284, 70.295, 70.395, 84.508, 84.509, 84.560, 84.599, 84.606, 84.628, 84.647, 84.682, 91.703, 91.707, 91.716, 91.746, 97.405, 99.717, 99.743, 99.795, 99.837, 99.839, 99.870, 99.889, 100.706, 100.707, 100.749, 103.126, 103.130, 103.150, 103.152, 108.138, 108.158, 108.191, 108.285, 108.287, 109.760, 109.774, 109.856, 115.642, 115.143, 115.659, 120.168, 120.199, 120.289, 123.895, 123.905, 123.965, 7.623.

Dne 30. novembra 1928.

Din 2000 št. 70.384, 97.419, 120.246, 120.281.

Din 500 št. 5.706, 5.730, 5.757, 7.543, 7.558, 7.588, 7.612, 7.683, 7.685, 10.871, 10.888, 10.922, 14.124, 14.127, 20.127, 20.128, 20.182, 30.901, 34.614, 34.643, 34.652, 34.667, 34.688, 34.728, 34.795, 40.529, 40.569, 40.582, 46.015, 46.038, 46.082, 46.139, 46.142, 46.144, 53.463, 53.487, 58.243, 58.267, 58.284, 58.314, 58.340, 66.684, 70.238, 70.247, 70.256, 70.287, 84.505, 84.531, 84.666, 91.751, 91.763, 91.766, 97.407, 97.435, 97.436, 97.454, 97.497, 99.723, 99.734, 99.754, 99.775, 99.877, 100.740, 103.127, 103.128, 103.188, 103.190, 103.196, 108.112, 108.162, 108.189, 109.747, 109.763, 109.294, 109.813, 109.816, 109.818, 115.651, 120.157, 120.161, 120.175, 120.190, 120.206, 123.842, 123.867, 123.894, 16.014, 15.403, 69.811, 122.034, 15.425, 15.426, 121.137, 16.021, 72.387.

Dne 5. decembra 1928.

Din 4000 št. 30.926, 97.379, 120.210.

Din 2000 št. 20.136.

Din 500 št. 5.710, 5.716, 5.724, 5.765, 7.513, 7.516, 7.576, 7.615, 7.618, 14.119, 14.128, 14.150, 20.034, 20.089, 20.161, 30.904, 30.951, 30.955, 30.977, 34.631, 34.693, 34.711, 34.718, 34.764, 34.772, 34.780, 40.583, 46.103, 46.174, 53.429, 53.432, 53.445, 53.450, 53.464, 53.475, 58.221, 58.230, 58.307, 58.317, 58.372, 58.381, 58.388, 66.601, 66.623, 66.635, 66.654, 70.253, 70.336, 70.375, 70.400, 84.658, 84.663, 91.719, 91.744, 91.749, 91.774, 91.777, 91.780, 91.781, 97.309, 97.415, 97.437, 99.797, 99.804, 99.815, 99.861, 103.115, 103.142, 103.143, 103.192, 108.107, 108.109, 108.146, 108.154, 108.186, 108.209, 108.216, 108.232, 108.268, 108.284, 109.724, 109.744, 109.792, 109.796, 115.636, 115.649, 115.664, 115.680, 115.689, 120.159, 120.197, 120.216, 120.238, 123.866, 123.891, 123.933, 123.955.

Opozorilo!

Opozorjamo vse naše doseđanje igralce ter vse one, ki nameravajo v prihodnjem kolu državne razredne loterije igrati, da pridejo srečke novega kola okrog 12. t. m. v promet. I. žrebanje se bo vršilo šele 7. januarja 1929. Časa za naročanje je torej še dovolj.

Prihodnji teden bomo priložili vsem večjim slovenskim listom naše naročilne dopisnice, tako da bo lahko vsakdo naročil srečke pri nas, ki nudimo svojim igralcem največje ugodnosti. Srečke bomo razpošiljali naročnikom pravočasno, tako da bodo lahko z njimi obdarili svoje na sveti večer. Prosimo vsakogar, da nas poveri z zaupanjem ter da naroči srečke pri domačem zavodu, pooblaščen razpošiljalnici srečk drž. razr. loterije.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra o. 19.

kočami, ker so tako izčrpani, da niti beračiti ne morejo. Število gladijočih je doseglo že dva milijona. Glad je zahteval doslej okrog pol milijona žrtev. V gladijočih pokrajinah so začeli roditelji prodajati deco. Nastali so celi trgi, na katerih roditelji ponujajo svojo deco naprodaj. Če nedolžnih otročičev noče nihče kupiti, jih odajajo zastoni. Samo v provinci Čansi umira od lakote 200.000 prebivalcev.

× Umetno oživljena odsekana pasja glava. Moskvska profesorja dr. Bruhonenko in dr. Čučulin sta napravila uspešen poizkus oživljenja odsekane pasje glave. Psa sta omamila in mu odrezala glavo tako, da so ostale glavne žile in važni živčni vozli nepoškodovani. Kri sta iz telesa izčrpala in jo umetno vzdrževala tekočo. Potem sta z žilami spojila umetno narejeno srce, kompliciran aparat, ki je črpal v odsekano glavo kri. Takoj so se pojavili znaki življenja. Glava je odpirala gobec in kazala zobe. Peš je očividno

skušal lajati, pa ni mogel, ker glava ni imela glasovnih organov. Glava je hlastnila po koščku papirja, v katerega je bil zavit sir. Papir je seveda padel iz prerezanega goltanca.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Današnji otroci.

Tonček: «Ali veš, kdo je bil za Miklavža v Sokolskem domu?»

Breda: «Ne.»

Tonček: «Moj papa. Strogo pridigo mi je govoril in jaz sem se tresel kakor šiba na vodi.»

Breda: «Pa si mu povedal, da ga poznaš?»

Tonček: «Ne.»

Breda: «Zakaj ne?»

Tonček: «Ker mu nisem hotel pokvariti veselja...»

Vadih.

Prodajalka jabolk: «Rada bi vedela, kaj je storila Eva, da je svoja jabolka tako lahko odala.»

Prepozno.

Ječar (roparskemu morilecu, ki ima biti naslednjega dne obešen): «Kaj bi želeli jesti? Izberite si, kar si hočete!»

Zločinec: «Škoda, da me šele sedaj sprašujete! Ko bi me tako vprašali pred tremi meseci, bi se roparski umor ne zgodil.»

Na lovu.

Gonjač: «Ojej, gospod Mrdin, že zopet ste ustrelili v mene.»

Mrdin: «Za vraga! Kadarkoli streljam v zajca, zadenem vas. Sedaj bom enkrat meril na vas, morda bom potem zadel zajca...»

Njene oči.

Gospod: «Tako se mi zdi, gospodična, da sem vaše oči že nekje videl.»

Gospodična: «Nemogoče. Saj jih nosim vedno s seboj.»

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Štufe

moške in ženske, veliko izbiro in po najnižjih cenah priporoča

Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jaje, masla, putra in vseh poljskih pridelkov. 16

Kupim dober mlin

na dobrem stojišču in dobri, močni vodi. — Naslov pove Franc Kos, Trebež št. 34, pošta Artiče pri Brezicah. 17

Proda se posestvo.

obstoječe iz travnika, njive, gozda ter lepega sadonosnika, gospodarsko poslopje, ki obsega 1 sobo, kuhinjo z novo zidanim štedilnikom, hlev za troje goved, 3 svinjaki, klet in drvarnico, vse v dobrem stanju. Cena 22.000 Din. Posestvo stoji ob občinski cesti, eno uro od kolodvora in se proda radi preselitve. — Naslov v upravi «Domovine». 18

Zimnice (modroce)

vrhnje in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik. cvilih in vse potrebščine prodaja naiceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marjini trg št. 2.

Služkinjo

za vsa hišna dela, pridno in pošteno, sprejemem takoj. Naslov pove oglasni oddelček «Domovine». 43792

Rudarskega jamomerca

če mogoče noženjenega, sprejememo. Ponudbe z objavo predizobrazbe, prakse, priporočil, zahtevano plačo in dnevom nastopa je poslati pod «Mjernik K 1045» na Interreklam, Zagreb, Marovska 28. 43791

Občinski redar

oziroma inkasant, ne nad 40 let star, z znanjem nemščine, dobi službo. Plača 1300 Din. Nastop januarja. Zupanstvo Bled. 43673

Čevljarkega pomočnika

sprejemem takoj v stalno delo. Hrana in stanovanje v hiši Ambrož, Zagradec pri Stični, Dolenjsko. 43645

Dva strojna ključavničarja

izvežbana in z nekoliko let prakse, sprejememo. Prednost imajo taki, ki so že nekaj let delali v rudniških delavnicah. Reflektanti naj se javijo do 15. decembra 1928. Plača po sposobnosti. — Rudnici Uglja u Aleksincu, B. D. 43250

Krepkega vajenca

ki je z dobrim uspehom dovršil osemrazredno osnovno ali vsaj dva razreda meščanske šole, sprejme takoj trgovina mešanega blaga And. Elsbacher, Laško. 43875

Krojaški pomočnik

s prav dobro pomočniško preizkušnjo, želi nameščenja proti vsaki plači — v Ljubljani, event. drugem večjem mestu. Naslov pove oglasni oddelček «Domovine». 43833

Čokan Franc, pečar

Izročiti Vam imam neke važne listine. Naslov dobite v oglasnem oddelčku «Domovine». 43836

Služkinjo

zdravo, pametno z dobrimi spričevali, sprejemem za vsa hišna dela v slovensko restavraco v našem Primorju. Ponudbe na oglasni oddelček «Domovine» pod šifro «Pridna in poštena». 43812

Srne, zajce

in drugo divjačino kupuje po najvišjih cenah velmesarija Slamič, Ljubljana, Gosposvetska cesta. 43837

Železno peč

štirioglato, prodam. Naslov v oglasnem oddelčku «Domovine». 43893

Hiša z vrtom

v Dravljah št. 3 pri Ljubljani naprodaj. Cena po dogovoru. Pripravna je za velcobr. 43801

Hišo z vrtom

pripravno za vsako obrt, in nekaj zemlje, vse skupaj ali posamezno prodam v bližini Ljubljane. Spodnje Gameljne št. 3. 43810

Prostor

za delavnico, v izmeri od 150 do 200 m² rabim za mirni obrt v sredini mesta. Posredovalci izključeni. Cenjene ponudbe na oglasni oddelček «Domovine» pod šifro «Industrija». 43836

Dvodružinsko hišo

z vrtom, v Ljubljani, okolici ali v večjem kraju, v ceni do 100.000 Din kupim. Ponudbe na poštni predal št. 8, Slovenske Konjice. 43829

Posestvo

med Vrhniko in Ljubljano, ali pa med Ljubljano in Trzinom, v vrednosti do 40.000 Din kupim. Posestvo mora obstojati iz hiše, pritliklin in 3 do 4 oralov dobre zemlje. Polovica se plača takoj, druga pa po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelček «Domovine» pod šifro «Posestvo». 43501

Posestvo

blizu železniške postaje. Zelo lepa lega, z živim in mrtvim inventarjem naprodaj. Naslov v oglasnem oddelčku «Domovine». 43650

Srednje posestvo

kupim v okolici Maribora. Naslov v oglasnem oddelčku «Domovine». 43553

Krasno posestvo

dobičkanosno, v najlepšem kraju Savinjske doline, radi smrti naprodaj za 275.000 Din. Ponudbe pod šifro «Savinja» na podružnico «Domovine» v Celju. 43902

Tvornica vagonov

v Smederevski Palanki sprejme ključavničarje, mizarje in dva strugarja. 42926

Pohištvo

fino izdelano, in nerabljeno spalnico in kuhinjo prodam radi odhoda v inczemstvo. Naslov v oglasnem oddelčku «Domovine». 43532

Je bilo glasovitih v starih časih. Danes obstoji samo eno čudo, zato pa tem bolj znano po svojih 7 prednostih, a to je

Dolg kožuh

preoblečen, nenošen, za voznika ali šoferja pripraven prodam za 750 Din. Naslov v oglasnem oddelčku «Domovine». 43762

Takojšen zaslužek

za brezposelne, vpokojence, invalide in druge dela željne ljudi. Fiksna plača in provizija do 6000 Din mesečno. Nikak riziko in nikakih obveznosti. Zumbur lovič, Ljubljana, Miklošičeva cesta 14. 43901

Puška

dvocevka, tvrdke Sauer Sohn, ugodno naprodaj. Na ogled pri tvrdki Kaiser, Kongresni trg 9. 43831

Tvornica za testenine

kompletna strojna naprava, dve preši, dva gnetilna stroja itd., v rabljenem, vendar povsem dobrem stanju naprodaj po izredno ugodni ceni. Fischetti, Trst, Rossini 20. 43543

Brivskega pomočnika

sprejme takoj Mekinc, brivec, Bled II. 43807

Oglja

240 metrskih stotov prodaj S. Kogelnik, Špottanj (Slov.), železniška postaja. 43809

Fotograf

Goerz Dogmar 1:4, 5 F = 75, 1-2500 sek. 4 1/2 x 6 prodam za 3000 Din. Ančik, III. real. g. 43661

Posteljnega perja

6 kg ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelček «Domovine». 43836

Spalno opravo

novi, hrastovi, prodam. Naslov v oglasnem oddelčku «Domovine». 43603

Lepota — zdravje!

Oboje potrebuje prave nege, toda samo z zdravstveno zanesljivimi sredstvi, kot Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože (tudi proti solčnim pegam), nadalje Elsa-pomada za porast las, 2 lončka za vnaprej poslanih 40 Din. Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote, vsebujejo dobro delujoče sestavine (6 vrst: lili-jino, rumenjakovo, glicerino, boraksovo, katanovo ter milo za britje). Od teh na poiskus 5 komadov po izbiri za vnaprej poslanih 52 Din, pošlje lekarnar FELLER, Stubica Donja, Eisatrg 360, Hrvaška. Za pranje glave: Elsa-Shampoo Din 330.

Specerijsko trgovino

z vsem inventarjem in zalogo, radi prezaposlenosti takoj oddam. Potreben kapital ca. 30.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku „Domovine“, 43818

Paviljon

na prometnem prostoru takoj oddam radi odpotovanja. Potrebno 5000—6000 Din. Vprašati med 8. in 12. uro v gostilni na Rimski cesti št. 11. 43823

Lep zaslužek

posebno za dame nudim, za nabiranje inseratov v Ljubljani, Celju, Mariboru in drugih krajih. Ponudbe na oglasni oddelček „Domovine“ pod „Takoj 9“, 43854

Moški kožuh

In dva malo rabljena plašča naprodaj za 900, 800 in 300 Din. Naslov v oglasnem oddelku „Domovine“, 43832

Pletilje

dobijo delo na dom. Naslov pove oglasni oddelček „Domovine“, 43882

Kmetijski fant

brez zavetja, vajen vsch del, želi kakršnekoli zaposlitve. Cenjene ponudbe na oglasni oddelček „Domovine“ pod „Marljiv št. 25“, 43888

ZIMA 75

za modroce, na boljša in najcenejša, pri **M. Masterl,** tovarna žime Stražišče pri Kranju.

Beli zobje

lepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se šoseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanke jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljitejše z Chlorodont-ščetko. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehek ščetke), za gospode (trde ščetke). Pristno samo v originalnem močno zelenem omotu z na pisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvodnja in zastopstvo za Jugoslaviju: Tvornice Zlatotrog, Maribor.

Zahtevajte **CENIK** s 1000 sličkami brezplačni

Samo **160 Din**

Fina srebrna ura na zapesnici s svilenim moare-trakom 160 Din, ista ura s lino srebrno, raztežno zapesnico 190 Din, ves stroj teče v kamenih! Bletno jamstvo. 14

Znamenite znamke ur, kakor Omega, Eterna, Doxa, Longines i. dr. ceneje nego drugje.

ANTON KIFFMANN, Maribor št. 43 b.

Zahtevajte brezplačni cenik poštine prosto.

Veliki **CENIK** ilustrovani dobite zastonj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL IN HEROLD tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Loriger, Maribor št. 104

Voline od 96 Din, ročne harmonike od 88 Din, Tamburice od 96 Din, Gramofoni od 340 Din dalje 251

ES
Naša senzacija
prihodnjega tedna

Vse vrste po
raznih cenah
znamke:

„North British“
„Wipmassing“

Original
Tretorn

HUMANIK

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, „Petovla“

Maribor, Gosposka ulica 17

Celje, Aleksandrova cesta 1

Ptuj, Slovenski trg, „Petovla“.

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

Ali se hočete brez nevarnosti rešiti

**PROTINA in
REVMATIZMA**
utora (Hexenschuss) in ishiasa?

Revmatizem je strahovita, daleč razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnim ne bogatim in si izbira žrtve po kočah in po palačah. Kaj mnogostranske so oblike, v katerih se pokazuje to trpljenje, in največkrat niso bolezn, ki jih označujemo s popolnoma drugimi imeni, nič drugega kot

revmatizem.

Včasih so to bolečine v udih in členkih, včasih otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje, vlečenje pri najrazličnejših delih telesa, da celo oslabelost oči je pogosto posledica revmatskih in protinskih bolečin.

Kakor je razlikovita slika, ki jo kaže bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča zdravila, leki, mazila, mešanice itd., ki jih hvalisajo trpečemu občinstvu. Večina teh sredstev pa ne more ozdraviti nego največ za kratek čas prinese olajšanje.

Kar vam priporočamo, je neškodljivo zdravljenje, ki je že mnogim

pomagalo.

Naše zdravljenje je izvrstno in hitro učinkuje.

Da dobimo nadaljnjih pristašev, smo se odločili, vsakemu, ki nam piše, poslati

popolnoma zastonj

naš zanimivi, jako poučni spis.

Kogar torej mučijo bolečine, kdor bi se hitrim potom rad rešil temeljito in brez nevarnosti svojega trpljenja, piši še danes na

August Märzke
Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalterstraße Nr. 5. - Abt. 21.

